

Türi Rahvaleht

LÜHIDALT

Türi muuseumis avanes uus näitus

19. aprillil avati Türi muuseumis näitus „VALGE MAJA 100“ mis jääb avatuks kuni 21. septembrini. Muuseumi direktor Erika Jaanholdi (pildil) sõnul on tegemist väikese kokkuvõttega kunagise koolimaja väärikast ajaloost läbi saja aasta. „1924. aastal avati Türil toonases mõistes igati uus ja moodne koolihoone, milles anti haridust 2020. aastani. Peale seda ehitati maja seesmiselt ümber ja täna tegutsevad seal Türi vallavalitsus ja Türi raamatukogu.“ Jaanholdi sõnul saab näitusel piltilise ülevaate maja ajaloost, näeb erinevaid kooliõpikuid, koolilõpumärke-sõrmuseid, spordiauhindu ja palju muud. „Avasime näituse vahetul kooli kokkutuleku eel ja seda on võimalus külastada kogu suve,“ lisas Jaanhold. Muuseum on avatud teisipäevast laupäevani kella 10-17

Käes on lillelaada aeg

Ka sel aastal algab kevadine aiatööde tippaeg Eestimaa aedades Türi lillelaadaga, mida peetakse Türil, Kalevi tänava väljakutel. 17. mail kell 9-19
18. mail kell 8-19
19. mail kell 8-15
Pääsmete müük toimub kõigis sissepääsudes asuvates kassades. Ühe päeva käepaela hind: R 17. mai 5€
L 18. mai 5€
P 19. mai 3€
Alla 12-aastastele lastele on sissepääs tasuta.
<https://tyirilillelaat.ee/>
Lillelaata korraldab Türi Aianduse ja Mesinduse Selts.

JÄRGMINE
TÜRI RAHVALEHT
ILMUB 6. JUUNIL

Muuseum sai veerandsada

29. aprillil mõõdus veerandsada aastat MTÜ Eesti Ringhäälingumuuseumi asutamisest Türil. Sellel puhul pakuti muuseumis sünnipäevatoriti, kuulati kontserti ja kõigile huvilistele on vaadata aastapäevale pühendatud välinäitus „Hetki muuseumi 25 aastast“.

TEET REIER
„Muuseumi asutamise leping allkirjastati 29. aprillil 1999, seejärel algas kunagise elamu ümberehitus muuseumimajaks. Püsinäituse esimese osa ja muuseumi avasime ringhäälingu 75. sünnipäeval, 18. detsembril 2001,“ räägib ringhäälingumuuseumi direktor Juhan Sihver.

„Tegevusaastate jooksul on muuseum külaliste pakkunud ringhäälingu (nii raadio kui ka televisiooni) ajalugu tutvustavaid näitusi (sealhulgas väljaspool muuseumi), giidituure, muuseumitunde ja -programme ning korraldanud tähtpäevaüritusi. Neist kõigist on osa saanud üle 100 000 külalise.“

Sihveri sõnul pingutatakse selle nimel, et tekitada huvi rahvuskeelse ringhäälingu ajaloo vastu, pakkuda köitvaid näitusi-üritusi ning meediateadmisi ja -oskusi arendavaid muuseumiprogramme. „Ajaloo- ja meediateadmiste pakkumisel arvestame sihtgruppide huvidega,“ lisas ta.

TEAVE

Mittetulundusühingu Eesti Ringhäälingumuuseum asutasid 29. aprillil 1999 Eesti raadio, Eesti ringhäälingute liit, Eesti televisioon, Türi linnavalitsus ja Eesti ringhäälingu saatekeskuse AS, kes tunnetasid vajadust Eesti rahvusliku ringhäälingukultuuri ajaloo talletamiseks. Asutamislepingule andsid allkirjad Türi linnavolikogu esimees Kalev Aun, Eesti ringhäälingute liidu juhatuse esimees Vello Lään, Eesti ringhäälingu saatekeskuse peadirektor Rein Ruudi ja ETV muuseumi juhataja Voldemar Lindström. Muuseumi asukohaks valiti Türi, sest aastatel 1937–1941 töötas siin riigi ringhäälingu raadiosaatejaam. 1937. aastal valminud Türi raadiosaatejaam oli tolle aja moodsaim ja selle kolmel tugijalal vabalt seisev antennimast (196,6 m) Euroopas ainulaadne. Eesti ringhäälingumuuseumi põhitegevuseks on ringhäälinguajaloo kogumine, uurimine ja vahendamine, samuti meediateadmiste ja -oskuste edendamine nii näitusetevuse kui ka haridustöö kaudu. Muuseum tegeleb ajaperioodiga alates ringhäälingu algusest (1926) kuni tänapäevani, lähtudes kindlapiirilistest kogumispoliitikast.

Kerro residents avas ukse

Käru muuseumis avati uus maja, Kerro residents, mille korterid on restaureeritud erinevaid ajastuid silmas pidades ning nii on võimalik kogeda korteri atmosfääri 1920-ndatel, 1930-ndatel, 1960-ndatel ja 1980-ndatel aastatel.

Käru muuseumi juhataja Aljona Suržikova rääkis „Terevisioonis“, et Kerro residentsis saab külastaja viibida neljas erinevas ajastus. Tema sõnul oli see suur töö, mis sai teoks tänu väga paljudele inimestele, sest restaureeriti nii saja aasta vanust maja kui ka asju, mida muuseumis eksponeeritakse.

„Tunne on väga hea, et töö on tehtud, aga see oli seotud väga suurte raskustega. Kui keegi on restaureerinud saja aasta vanust maja, siis ta teab, et alustada võib remonti, aga lõpetada seda on väga keeruline,“ ütles idee autor, eestvedaja ning Käru muuseumi juhataja Aljona Suržikova. „Väga paljud inimesed aitasid meid.“

Vanas eestiaegses kortermajas Kärus oli kaheksa korterit. „Maja ehitati omal ajal selleks, et seda saaks välja rentida, aga see väga ei õnnestunud. Omal ajal asusid siin raamatukogu ja sidepunkt. Pärast maja tagastamist omanikule seisis maja aga pikalt tühjuna ja lihtsalt lagunes keset Käru. Kui rongiga Tallinnast Türi või Viljandisse sõita, on see maja väga hästi näha,“ ütles Suržikova.

Mõte sellised ajastukorterid teha tuli Suržikoval juba siis, kui ta 12 aastat tagasi

Käru muuseumi tegema hakkas. „Siis asus muuseum veel minu majas. Ajastust pärit asjad olid meil juba olemas, nii et nende saamisega meil raskusi ei olnud. Kõige suurem töö oligi korterite kordategemine. Kõik asjad on saadud erinevatest allikatest. Inimesed tõid ja me ise restaureerisime.“

ERR UUDISED

TOIMETAJALT

Lubadused, lubadused,
lubadused - anda või mitte?

Mina ei julge enam midagi lubada. Ausõna. Eelmises lehes sai nagu lubatud, et kevad on käes ja mis eelmisel nädalal juhtus? Eks igaüks ise nägi, mis juhtus. Talv tuli paariks päevaks tagasi. Lumi tuli maha ja valgeks läks maa ja hanepojad välja ei saanud.

Ega vist ka kõik teised linnud, kes lõunamaalt tagasi, eriti väljas olla ei tahtnud, sest kogu kevadine toidulaud kaeti külma valge vaibaga. Sellepeale turgatas mulle pähe, et see nüüd siis ongi paljuräägitud kliimasoojenemine, mis tähendab, et soojenemine kui protsess alles käib, milal päriselt soojaks läheb, seda lubada ei julge ega oska.

Üks tuttav põllumees ütles, et sellist kevadet ta ei mäleta. Sellist, kus põllule pääsemist peab nii pikalt ootama. Eelmine kevad üllatas põuaga, see jaheda ilmaga, mida järgmiseks? Ei julge lubadagi, aga nagu öeldud, soojenemine käib.

Kui keegi lootis, et külm ja lumi vähendasid sääskede suviseid koguseid, siis tuleb taas pettuda, kui uskuda sääseteadlase Urmas Tartese sõnu. Tema arvas, et sääsed elasid külma lumevaiba ja lehekorra all kenasti üle. Pigem võis külm kahjustada hoopiski neid, kes sääskede arvukust vähendada aitavad ehk putuktoiduliste lindude oma. Kas tuleb sääserohke või hoopiski -vaene suvi, ei oska lubada.

Ja miks sääsed said omale külma kaitseks teki peale? Sest lehti riisuda pole enam eriti popp, põletamisest ma ei räägigi, ja muru niita samuti. Vot ma ei teagi, mida siis teha, riisuda ja põletada või mitte? Ühed ütlevad, et ei tohi, teised aga, et lõkke tegemine on maainimese põhiseaduslik õigus.

Ei tea, keda kuulata. Valimisteni ka veel jupp aega, siis tuleks kõiksugu toredaid lubadusi jälle kotiga. Juuni alguses küll europarlamenti kedagi valitakse, aga sinna siirdujad eriti suuri ja uhked lubadusi veel jagama pole hakanud. Häbi tunnistada, et ma ei teagi, kas koduvallast või Järvamaa poliitikute sinna keegi kandideerimaski on ja ma parem ei hakka lubamagi, et ennast sellega kurssi viin.

Paar lubadust julgen siiski anda. Loodan, et need on kattega. Luban, et Türi lillelaat ning Järvamaa laulu- ja tantsupidu maikuus kindlasti tulevad. Aga kuidas sealt edasi, ei luba parem midagi, eks aeg näitab.

TEET REIER

Kampaania kutsus üles mõtlema kasulikele
investeeringutele ja headele valikutele

16. aprillil tehti Türi vallamajas kokkuvõtte selle kevade uimastienetuse kampaaniast „Millesse Sina investeerid? Millele Sina oma taskuraha kulutad?“ Kampaania oli suunatud koolinoortele ning kampaania tegevustes osalesid pea kõik Türi valla koolid.

Märtsi- ja aprillikuu jooksul toimusid kampaania raames mitmed tegevused. Üks oli noori ümbritsevatele täiskasvanutele suunatud aruteluõhtu, kus Tea Pertel tervise arengu instituudist ja Kaie Pranno haridus ja noorteametist aitasid aru saada noortele suunatud info kriteeriumitest ning tutvustasid noorte uimastitarvitamise statistikat. Arutleti ka selle üle, kas ja kuidas saab täiskasvanu aidata noorel teha häid valikuid ning teda otsuste tegemisel toetada.

Psühholoog ja unenõustaja Hanna Saar kutsus noori arutlema une teemadel Türi noortekeskusesse. Saar kutsus noori üles kokku lugema oma unetunnid ning pakkus võimaluse testida oma unealaseid teadmisi veebiviktoriinis. Selgus, et suur osa noori magab liiga vähe ning see avaldab mõju õppevõimele ja paraku ka toitumisele, suhetele ja kehalisele võimekusele. Noored leidsid, et olukorda aitaks parandada magama mineku rutiini loomine ning see, kui ka nende vanemad rohkem oma käitumisega noori toetaksid.

Türi vallas tegutsevate toidukaupluste, kohvikute ja müügikohtade esindajad arutasid vallamajas viimaste alkoholi testostlemiste tulemuste üle, mis olid äärmiselt kurvad. Kaupluste esindajad lubasid teema kindlasti oma meeskondadega läbi arutada ning tunnistasid oma vastutust alkoholi kättesaadavuse piiramises. Loodetavasti on järgmiste testostlemiste tulemused juba paremad.

Sel aastal kutsus Türi ühiskümnaasium põhikoolide noori külla, et maailmakohviku meetodil arutleda uimastite kättesaadavuse, nende mõjude, sõltuvusest loobumise ja

õõhaldjate teemadel. Arutelupäeva valmistasid ette 11. klassi noored, kes ise olid laudade juhid ning püüdsid noori ärgitada omavahel arutlema ning murekohtade ka lahendusi välja pakkuma.

Ka Väätsa põhikooli korraldatud mini arvamusfestival „NORMUS“ pakkus kampaaniale tuge oma vaimse tervise, koolikeskkonna ja tumeveebi teemaliste arutelude ja tegevustega. Arvamusfestivalil oli osalemas noori erinevatest Järvamaa koolidest.

Terve kampaania perioodi olid oodatud ka loometööd teemal „Mina investeerin...“. Loomekonkursil osales üle 170 noore ning kokku laekus 88 tööd, mis jagunesid viide erinevasse liiki. Kõige rohkem esitati töid joonistuste ja plakatite liigis. Kõige enam paistsid sel aastal silma aga videotööd, mis olid populaarsed just põhikooli vanemate klasside õpilaste hulgas. Väiksema arvuga olid esindatud koomiksid, kirjalikud tööd ning muusikapalad. Väga palju oli mitme autori koostöös valminud töid. Enim töid laekus Türi põhikoolist, järgnesid Väätsa põhikool, Retla-Kabala kool ja Laupa põhikool. Esimest korda osalesid konkursil ka Kevade kooli õpilased. Aktiivsete klassidena pälvisid

eripreemiad Väätsa põhikooli 7. klass ja Türi põhikooli 3. b klass. Türi põhikooli 8. c klass sai preemia kogu klassi koostöös valminud videotöö eest. Loomekonkursile laekunud töödest on lähiajal valmimas veebigalerii, kus nendega ka tutvuda saab.

Kõik žürii poolt esile tõstetud tööde autorid, keda kokku oli umbes 40, olid 16. aprillil kutsutud Türi vallamajja kampaania lõpetamise üritusele. Koostumise raames anti üle preemiad tööde autoritele, tänupreemiad juhendajatele ning tänati kampaania tegevustes osalenud koole, kampaania töörühma liikmeid ja toetajaid.

Loomekonkursi toetasid auhindade ehk heade elamuste pakkumisega: Taevapark OÜ, Kohvik-Resto Ajatu, OÜ Traageldaja, Türi arengu sihtasutus (Türi ujula), Türi spordiklubide liit, politsei- ja piirivalveamet ja Türi noortekeskus. Aitäh!

Kampaania koostööpartneriteks olid: tervise arengu instituut, haridus- ja noorteamet, Saarakiri OÜ, Pagariipiiga OÜ ja SA Järvamaa. Aitäh!

EVA SEERA

tervisedendus- ja kogukonnaspetsialist

SCANDAGRA

Nutikad lahendused põllumehele

LAUPA KAUPPLUS AVAME 6.05

E-R 8:00-16:00
Laupa küla, Türi vald
+372 5304 2064
laupa@scandagra.ee

Avamisinädalal
kohapealt ostes kõik
Scandagra söödad

-20%

**Kõik vajalik hobifarmerile
ja aeda!**

www.scandagra.ee

Türi valla esindajad Euroopa väikelinnade ühenduse aastakonverentsil

Türi valla esindus osales 11.-14. aprillil 2024 Euroopa väike-linnade ühenduse Douzelage 48. aastakonverentsil Inglis-maal Sherborne`is. Ühenduse üldkoosolekul esindasid Türi valda abival-lavanem Elar Niglas ja Türi ühishümnnaasiumi õpetaja Aet Sarv. Konverentsi raames toi-musid lisaks üldkoosolekule ka haridustöötajatele ja -spetsialisti-dele suunatud hariduskohtumine ning noortekohtumine. Haridus-kohtumisel osales vallavalitsuse haridusspetsialist Kati Nõlvak. Noortekohtumisel esindasid valda Türi ühishümnnaasiumi õpilased Hanna Katariina Miller ja Mehis Meesaak. Selleaastase kohtumise fookusteemaks oli „Well-being

through Nature and Music“ ehk heaolu läbi looduse ja muusika. Üldkoosolekul tutvustasid ühenduse liikmed käimasolevaid ühenduseprojekte ja tegid kokku-leppeid tulevasteks projektideks. Tänavune üldkoosolek oli oluline ka seetõttu, et ühendusele valiti järgmiseks kolmeks aastaks uued juhid. Ühenduse uus president tuleb Iirimaaalt ning asepresi-dendid Bulgaariast, Horvaatiast ja Austriast. Ühenduse uus juht on seotud meedia- ja turismi-valdkonnaga ning juhtkonda on kaasatud ka omavalitsusjuhte, mis kindlasti aitab kaasa erine-vate koostööprojektide õnnestu-misele. Hariduskohtumisel said osalejad jagada oma valdkonna parimaid praktikaid ja teha

kokkuleppeid edasise koostöö osas. Noortekohtumisel osalejad said osa erinevatest töötubadest ja tulenevalt selleaastastest foo-kusteemast oli neil võimalik näi-data oma muusikalisi oskuseid osaledes kohapeal moodustatud ühendorkestris. Möödunud aasta lõpus osalesid Türi ühishümnnaasiumi õpilased ühenduse eestvedamisel toimunud projektis „Free press Under pressure“ ehk vaba aja-kirjandus surve all. Meediapä-devusele suunatud seminar toi-mus 6.-7. novembril Hollandis ja seal oli esindatud 15 riiki. Tänavu osaleb Türi ühishümn-naasium koostööprojektis samuti ühendusse kuuluva Sloveenia väikelinna Škofja Loka kooliga. Euroopa väikelinnade

ühendus Douzelage loodi 1991. aastal eesmärgiga luua side-meid ja arendada liikmete vahe-list koostööd erinevates vald-kondades, sealhulgas haridus-, kultuuri- ja turismivaldkonnas. Igast Euroopa Liidu liikmesriigist saab ühenduse liige olla ainult üks linn. Türi linn astus ühenduse liik-meks 2004. aastal ning tänavu 13. mail täitub Türil 20. aasta ühenduse liikmena. Ühenduse nimetus Douzelage on tuletatud prantsuskeelsetest sõnadest *douze* (kaksteist – alguses oli ühenduses 12 liiget) ja *jumelage* (partnerlus). Rohkem infot väikelinnade ühenduse kohta leiab ühenduse kodulehelt douzelage.eu. TR

Tähelepanu, Türi jäätmejaama kasutajad!

Alates 1.06.2024 on Türi jäätmejaamas aia- ja haljastujäätmete (umbrohi, lehed, õunad jms) vastu võtmine tasuta: 1 tonn maksab 100 eurot. Kaaluarvestus hakkab toimuma euro täpsusega (st ümardatuna lähima kümne kilogrammini). Äraantavad jäätmed peavad olema pakitud nii, et jäätmejaama tooja suudab need ise kaalule tõsta ning konteinerisse kallata. Aiajäätmetest saab jäätmejaama endiselt tasuta ära anda eraldi sorteeritud oksad. Oma kodust saab Ragn-Sellsile (jäätmejaamast soodsamalt) ära anda haljastujäätmeid kilekotiga või kuni 660 l konteineriga. Kilekotiga ära andmiseks paki aiajäätmed läbipaistvatesse, suletud ja kergesti teisaldatavatesse kuni 150 l kottidesse. Ühe koti kaal võib olla maksimaalselt 20 kg, korraga ära antavate kottide arv ei ole piiratud. Ühe koti äraveo hind on 70 senti. Haljastujäätmeid saab ära anda ka kuni 660 l konteineriga. 240 l konteineri tühjendamise hind on 1,12 eur/tk, 660 l tühjendamine on

3,09 eur/tk. **Ragn-Sells juhhib tähelepanu!** Haljastujäätmed peavad olema kuivad enne konteinerisse või jäätmekotti panekut, sest niisked lehed on rasked ja kott või ka mahuti tõsteserv võivad teenuse osu-tamise käigus puruneda. Ära andes õunu, kartuleid jt puu- või köö-givilju, tuleb arvestada, et need on samuti rasked. Soovitame panna konteinerisse kuni pool (pool on köögiviljad/aiasaadused ja pool on pehmet haljastujäädet). Mahuti peab olema liigutatav ja tühjenda-tav, jäätmekott hõlpsasti teisaldatav. Kui jäätmekott või -konteiner hakkab tõstmisel purunema, jääb see vedamata. Teenusega liitumiseks helista Ragn-Sellsile 606 0439 või kir-juta info@ragnsells.com. Teenuse osutamine toimub 1. maist kuni novembri lõpuni 28-päevase veosagedusega. Reeglina on teenus tel-limise peale, kuid soovi korral võib olla ka graafikus. TÜRİ VALLAVALITSUS

Kokkade koolitusprogramm sai punkti

2022. aasta jaanuarist alguse saanud Türi valla haridusasutuste toitlustajate koolitusprogrammi viimane koolitus teemal „Kal-kulatsioonikaartide koostamine“ toimus 23. aprillil. Kui 2021. aasta sügisel meie koolide ja lasteadeade toitlustajate hulgas küsitlust tehes selgus, et koolitusvajadus on väga suur ning lasteasutuste kokkadele suunatud koolitusi sageli ei pakuta, sai Türi vallas alustatud oma koolitusprogrammiga. Toimunud kaheksa koolituse raames on jagatud nii teoreetilisi kui praktilisi teadmisi ja omandatud erinevaid oskusi, et meie kokad saaksid pakkuda lastele mitmekesist, tasakaalustatud ja nüüdisaegset menüüd ja maitsvaid toite. Samuti on saadud juurde teadmisi erimenüüde osas, sest toidutalumatus või -allergiaga arvestava menüü koostamisega peavad tegelema pea kõik haridusasutuste köögid. Erinevate toitade valmistamist on praktiseeritud Kehtna kutseha-riduskeskuses sealsete toitlustuse õpetajate Anu Parkoneni, Maarja Kuzmini ja Anne Kersna käe all. Erimenüüde road ja taimetoidud ning toitlustamise teoreetilised koolituspäevad on toimunud Türi põhikoolis, kus on moodne ja avar õppekõök, mis võimaldab ühte kööki toimetama tosin kokka. Täna hea koostöö eest Türi põhikooli ja Kehtna kutseha-riduskeskust. Koolitused on toimunud koolivaheaegadel, sest sel ajal on koolide kokkadel pisut hõlpsam oma köögist välja saada. Koolitustel on osalenud 36 erinevat haridusasutuse toitlustamisega seotud töötajat.

Lisaks kokkadele on osalenud ka tervisetöötajad, majandusjuhatajad, aga ka õpetajad. Kõige aktiivsemalt, seitsmel koolitusel on osalenud koolitustel Kevade kooli kokk Mari Rikk. Kuul korral on osalenud Türi ühishümnnaasiumi kokad Ingrid Vene ja Maarja Liidemann ning Väätsa lasteaia kokk Kaire Koha. Üle poole ehk viiel korral on osalenud Käru põhikooli koka abi Taimi Karu. Kuna 2022. aastal valminud Järva maakonna tervise ja heaolu strateegia ühe vajaliku tegevusena on välja toodud kooli- ja lasteaia-toidu kvaliteedi ja tervist toetava toitumise teadlikkuse tõstmine, on meie toitlustajate koolitusprogramm saanud toetust ka maakonna tervisedenduse eelarvest. Sarnaste koolituste pakkumise võtabki uuest õppeaastast üle SA Järvamaa. Seega võib olla kindel, et haridus-asutuste toitlustajate koolitused jätkuvad ning meie valla programmi lõppu pandud punkt on pigem koma. Sügisest on aga Türi valla koolidel ja lasteaeadel võimalus liituda koolitoidu hindamisprogrammiga, mille eesmärgiks on pakutava koolitoidu kvaliteedi tõstmine, toitlustamise keskkonna, tingimuste ja koolitoidu kuvandi parandamine ning koolikoka ametikoha väärtus-tamine. Programm sisaldab enesehindamist ning ka eksperthinnangut ning selle tulemusena valmib kava vajalikeks arendustegevusteks. EVA SEERA, tervisedendus- ja kogukonnaspetsialist

TÜRI AUTOTURG

Sõidukite ost-müük-vahetus

Asume Türi linnas, Jaama 22
Telefon: 5356 3198

Türi muusikakooli tegemistest aprillikuus

5. aprillil toimus Keila muusikakoolis Eesti muusikakoolide liidu üleriigilise konkursi „Parim noor instrumentalist 2024“ tšello- ja kontrabassimängijate konkursi lõppvoor, kus osales 5 Türi muusikakooli õpetaja Helen Oti tšelloklassi õpilast. A-kategooria II grupis (sünd. 2012–2013) sai Karl Märten Aren III koha ja eripree-mia parima kohustusliku loo esituse eest, B-kategooria III grupis (sünd. 2010–2011) saavutas Mia Martha Aasaväli III koha ja EMTA tudengizürii preemia, B-kategooria IV grupis (sünd. 2007–2009) anti välja III koht Keiti Viilpile, Ketren Viilpile ja Karl-Markus Trummile. Mia Martha kontsertmeister on Ülle Matkur; Karl Mär-teni, Keiti, Ketreni ja Karl-Markuse kontsertmeister on Katrin Aesma. Laupäeval, 20. aprillil toimus Tartu ülikooli aulas Eesti muusikakoolide liidu üleriigilise konkursi „Parim noor inst-rumentalist 2024“ lõppkontsert ja autasustamine Tartu, Lõuna-Eesti, Virumaa ja Lääne-Pärnu regiooni koolide osalejatele. Heino Elleri muusikakool korraldas esmakordselt Tartu regiooni ja Lõuna-Eesti muusikakoolide eriti andekate õpilaste galakontserdi alapealkirjaga „PÄRLID“ laupäeval, 13. aprillil Tubina saalis, mis andis toreda võimaluse õpetajatele ja õpilastele kokku saada, mängida suurepärase saalis ning nautida väga heal tasemel esitatud muusikat. Türi muusikakooli esindas õpetaja Helen Oti tšelloklassi õpilane Karl Märten Aren, kelle kontsert-meister on Katrin Aesma. 17. aprillil toimus Türi kultuurikeskuse väikeses saalis Türi muusikakooli meeleolukas kevadkontsert, kus astusid üles erine-vad ansamblid ja orkestrid. Õpetajad ja õpilased olid koostöös ette valmistanud heatasemelised etteasted, mille hulgas oli vahvaid üllatusi. Lisaks eelkooli õpilastele tegi toreda etteaste ka täiskas-vanute osakonna bänd. Aprillikuus toimus Läti vabariigis Daugavpilsis III rahvusvahe-line Oscar Stroki nimeline konkurss noortele pianistidele ja heliloo-jatele. Türi muusikakoolist osalesid klaverikonkursil õpetaja Anne Toome õpilased Emmeliine Maria Kass ja Maria Palling. Konkursi esimene voor oli videovoort, kus osalejatel tuli esitada kaks erineva karakteriga pala. Emmeliine Maria Kass võistles A1 vanuserüh-mas (sünd. 2014 ja varem) ja saavutas I koha, Maria Palling osales A4 vanuserühmas (sünd. 2007-2009) ja talle anti välja III koht. A1 vanuserühmas oli kokku 42 osalejat Eestist, Lätist, Leedust ja Bulgaariast, A4 vanuserühmas 18 osalejat Eestist, Lätist, Leedust, Poolast ja Ungarist. Konkursi videod salvestas Sergei Zinovjev. A1 vanuserühmast saadeti 20. aprillil Daugavpilsis toimunud lõppvooru edasi 6 pianisti, nende hulgas ka Emmeliine Maria Kass, kes sai väga hea esinemise eest kulddiplomi. SILJA AAVIK, Türi muusikakooli direktor

TÜRİ MUUSIKAKOOL

UUTE ÕPILASTE VASTUVÕTT
2024/2025 õppeaastaks

esmaspäeval, 10. juunil kell 15.00-18.00

Eelregistreerimine katsetele konkreetse kellaja saamiseks
20. maist kuni 7. juunini
kooli administraatori juures või telefonil 508 3213 (Silja Aavik)

Huvialad:

KLAVER, AKORDION, VIUL, KONTRABASS, KITARR, MANDOLIIN, KROMAATILINE KANNEL, PLOKKFLOOT, FLOOT, KLARNET, SAKSOFON, TROMPET, ALTSARV, TENORSARV, METSASARV, TROMBOON, EUPHOONIUM, TUUBA, LÖÖKPILLID.

Sisseastumiskatsed koosneb viiest ülesandest - valitud valitud laulu esitamine ilma saateta, rütmikatsed, helide järeleelaulmine, muusikatsed ja harmoonilise kuulmise katsed.

Registreerime 5-6-aastasteid lapsi **EELKOOLI**. Oodatud on ka põhikooli algklasside õpilased. Katsed ei ole. Õppetöö toimub rühmaõppe vormis kaks korda nädalas 45-minutilise tundidena. Õppetasu põhiolemusega on **25 eurot**, vaba õppekavaga osakonnas ning eelkoolis **21 eurot** kuus.

Avaldaste hanketid leiata kooli kodulehelt: <http://tyri.muusikakool.ee/uute-õpilaste-vastuvott>
Digitaalselt allkirjastatud avaldused palume saata kooli e-posti aadressile tyrimuusika@amul.com

Registreerime soovijaid

TÄISKASVANUTE OSAKONDA

Õpe toimub vaba õppekava järgi 1,5 tundi nädalas valitud huvialal. Soovi korral on võimalik tundide mahtu jagada mitme erineva huviala vahel. Ühe õppetunni pikkus on 45 minutit ja õppetasu **65 eurot** kuus. Vajalik oma pilli olemasolu.

Naerulinnud käisid pealinnas

Retla-Kabala kooli Oisu lasteaia Naerulind rühma õpetaja Anneli Raitar planeeris oma rühmaga aprilli kaks Tallinna külastuspäeva. Ikkagi juba kevad ja ilmad soojemad. Lapsed ootasid rongisõitu väga.

Sel päeval oli aga ilm hoopis talviselt tuuline ja külm. See meid ei häirinud ja etendus „Lenda, lenda rõõvik“ ning nukumuuseum pakkusid palju elamusi - aeg lendas kiiresti. Tagasiteel ootasid lapsed juba järgmist sõitu, mis oli planeeritud 23. aprilliks.

Kevad oli aga õõga muutunud talveks. Tallinn võttis meid vastu sügava lumega. Plaan oli võetud Toompea lossi ja muuseumitunni „Maa alused lood“ külastus. Sumpasime läbi vanalinna kitsaste tänavate ja pidime hoolega vaatama, et sulama hakanud lumi meile katustelt pähe ei kukuks. Toompea loss oli huvitav ja lapsed uurisid Riigikogu saalis kõike, mida nad nägid.

Oodatud oli ka mõlema päeva lõpetuseks hamburgeri söömine kiirsöögikohas.

Elamusi said selle kahe päevaga nii lapsed kui õpetajad. Tagasiteel rongis uuris nii mõnigi minu käest, millal me jälle Tallinnasse sõidame? Eks see ongi juba saanud traditsiooniks kevadel Tallinnasse sõita, kas siis teatrisse või muuseumi. Ideid juba järgmiseks korraks jagub.

Aprillis oli Oisu lasteaia veel teisigi põnevaid tegemisi, näiteks osavõtt oma kooli teatripäevast. Etendus „Mängime tsirkust“ oli grupitöö ja peamiselt improviseeritud. Toimus ka väikeste nõidade kogunemine lasteaia pargis Blocksbergi mäel.

ANNELI RAITAR
Oisu lasteaia Naerulind rühma õpetaja

Laupa põhikoolis võisteldi ilu- ja õigekirjas

Alates 2017. aastast korraldab Laupa raamatukogu koostöös Laupa põhikooliga ilu- ja õigekirjakonkurssi Laupa kooli õpilastele.

Kui algusaastatel kirjutasi ilusasti ainult algklasside õpilased, siis praeguseks kirjutavad valitud tekste nii ilusasti kui ka õigesti kogu kooli õpilased ja töötajad.

Kuna käesoleva aasta märtsikuus, emakeelenädalal, külastas Laupa kooli kirjanik Mika Keränen, valisime kirjutamiseks just tema kirjutatud tekstid. Õpilaste ülesanne oli lühidalt kirjutada tema erinevate raamatute sisukokkuvõtteid. Kõik raamatukogu külastajad said märtsist aprillini valida ilusaima käekirjaga kirjutise, emakeeleõpetaja Kerli Rhede valis aga igast klassist välja kõige veatumad kirjatööd.

Kõige esimesena valis igast klassist endale meeldivaima kirjutise välja kirjanik Mika Keränen. Kiitsime tublimaid kirjutajaid kooli kiidupäeval, 19. aprillil. Üllatusena said kirjaniku väljavaliuks osutunud õpilased kirjaniku autogrammiga kiidukirjad. Tublimad kirjutajad said kingituseks ka kirjutusvahendi, millega järgmisel aastal jälle kaunist käekirja jäädvustada. Aitäh kõikidele õpilastele, õpetajatele ja kooli töötajatele, kes meie suures projektis osalesid! Suur-suur tänu ka õpetaja Kerli, kelle teadmised ja „terav silm“ on alati suureks abiks!

LIINA JEENA, Laupa raamatukogu raamatukoguhoidja

APRILL Türi põhikoolis

MÄLUMÄNGURID RAGISTASID FINAALIS!

Õppeaasta jooksul toimus Väätsa põhikooli eestvedamisel maakondlik mälumängu turniir. Finaal oli põnev. Esikohale preteenderis neli võistkonda ning järjestus otsustati viimase küsimuste vooruga. Tihedas rebimises võitis esikoha Paide Hammerbecki põhikool. Teist ja kolmandat kohta jäid võrdse punktisummaga jagama Türi põhikooli ragistajad ning Paide Hillar Hansoo põhikool!

Finaaliga samal päeval toimus klassidevaheline mälumäng ka Türi põhikoolis. Ikka selleks, et vaikselt hakata silma peale panema järgmise aasta ragistajatele. Eesmärgiks on uuel õppeaastal osaleda kahe võistkonnaga.

Pildil meie tublid mälumängurid: Carlis, Roosmari ja Marta. Meeskonda toetas sel hooajal ka Helerin, kes kahjuks finaalis osaleda ei saanud.

POISTE HÄÄLED KÕLASID UHKELT!

27. märtsil toimus traditsiooniline XXX Järvamaa poiste solistide võistulaulmine 2024 Türi kultuurikeskuses. Poistelaul on olulise tähtsusega, et tulevikus jätkuks mees- ja segakoorilauljaid ning laulupeo traditsioon kestaks. Järvamaalt oli osalejaid kokku 36 laulupoissi-noormeest, neist kõige rohkem Türi põhikoolist (12). Lauljaid hinnati vastavalt vanusele 7 vanusegrupis. Žüriiliikmed Varje Vürst, Lauri Lugu ja Ants Oidekivi jagasid kasulikke näpunäiteid edaspidiseks ja olid helled preemiade jagamisel.

Poistelaulu toetajad ja sponsorid:

Eesti kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp, Türi kultuurikeskus ning Meelis Pilipenko ja Ülle Kuldkepp, Türi põhikool ning Helen Aasa ja Karita Rander, Türi vallavalitsus, OÜ Provel, Konesko Türi spordihoone, Türi ujula, Türi noortekeskus, Türi elamuspark, Veskisilla kardikeskus, Türi aianduse ja mesinduse selts, Türi loomemaja, Saara kirjastus, Õige Magus.

ETLUSKONKURSI ERIPREEMIA TULI TÜRILE

13. aprillil toimus Liivi muuseumis vabariiklik vendade Liivide etluskonkurss, kus Järvamaad esindas Türi põhikooli 9. b klassi õpilane Berit Bienen ning pälvis eripremia.

Žürii hinnangul kõlas Beriti esituses Juhan Liivi proosakatkend ning Kaplinski luuletus esiletõstmise vääriiselt: „Ülihea diktsioon, ta oskab oma häälega tekitatud pildid viia kuulajani nii, et loo mõte ei lähe kaduma, paigas on dünaamika.“ Beritil oli suur rõõm esineda vabariigi kuldsete etlejate seas ning pälvida preemia, mis tiivustab edasi tegutsema.

Beriti juhendaja on õpetaja Anneli Talviste.

ARUKAD ARVUSTAJAD SAID PREMEERITUD

Igal aastal teatrikuul korraldab teater Vanemuine noortele kriitikutele mõeldud teatriarvustusvõistlust „Arukas arvustaja“. Türi põhikooli 8.c klassi õpilased käisid vaatamas noortetendust „Mitte midagi“ ning mõtteerksamad tööd saadeti võistlusele.

Helerin Seera arvustus „Kõik võiksid olla erinevad“ pälvis esile tõstetud töö preemia. Ka teisi osalejaid, nagu Marta Liis Saia, Karl Künnapu, Maarja Plakk, Kadi Puu ja Lily Harak premeeriti üllatusmenetega.

Arvustusi on võimalik lugeda Vanemuise teatri kodulehel www.vanemuine.ee/arukas-arvustaja

ÕHKSOOJUSPUMPADE

MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS

KLIIMAPARTNER.EE 5184429

www.ehituspuit.com

**PARIMAD
HINNAD!**

**Sise- ja välisvoodrilaud,
terrassilaud, ehituspuit**

Kohaleveo võimalus.

PAIDE, PÄÄMA. Avatud E-R 8-17.

Ostame

**okas- ja lehtpuupalki,
hinnad head ja raha kohe kätte!**

Info 503 0452, 510 5565, investor@investor.ee

Paul Poopuu: piirangutest sündisid uued liikumisharrastused

17. aprillil toimus Türi spordiklubide liidu üldkoosolek, kus kinnitati eelmise aasta majandusaruanne ning tänavune eelarve, valiti uus juhatuse esimees ning juhatuse liikmed järgnevals kolmeks aastaks. Senine juhatuse esimees Paul Poopuu enam ei kandideerinud ning klubid valisid uueks juhiks Martin Kaschani.

TEET REIER

Alljärgnevalt saabki lugeda väikest usutlust Paul Poopuuga, kes juhtis Türi spordiklubide liitu alates 2018. aastast. Kommentaaris saab tutvustuseks ja tulevikuplaanideks sõna ka uus juht Martin Kaschan.

Kuidas võtaksid kokku viimased kuus aastat TSKLi juhina?

Aastad TSKLi juhina on olnud eripalgelised. Kuna Türi valla spordijuhtimise ja -korralduse süsteem on vägagi ainulaadne ja eripalgeline kogu Eestis, siis eeldab see eelkõige head koostööd ja usaldusväärsust nii valla, liikmeklubide kui kogu spordirahvaga. Samas on siin selline spordikorralduse süsteem toiminud juba veerandsada aastat ja tundub, et oleme suutnud seda usalduslikku koostööd jätkata ning meie tegevusega on oldud rahul olenemata valla laienemisest või erinevatest juhtidest. Selle tunnistuseks on ka Türi valla ja TSKLi vahelise halduslepingu uuendamine järgnevals viieks aastaks.

Koostöö valla klubidega on toiminud hästi. Meie klubid on enamasti tegusad ja selle tunnistuseks on nii Türi valla arvukas ja edukas osalemine Eestimaa omavalitsuste spordimängudel kui ka erinevate klubide arvukate liikumisharrastuse- ja spordiürituste korraldamine. Ka liikmesklubide küsitluse tulemused näitasid, et klubid on enamasti TSKLi tegevusega rahul. Kokkuvõtvana TSKLi senisest toimimisest ja tegemistest valmis raamat „Türi Spordiklubide Liidu esimene veerandsada“, mis võtab kokku selle perioodi tegemised.

Erilise märksõnana jääb sellesse perioodi Türi uue spordihoone valmimine, mida valla spordirahvas ja elanikud olid aastaid oodanud. Spordihoone sai valmis moodne, igati funktsionaalne ja mõnus sportimispaik, mida kiidavad nii kohapealsed kui ka kaugemalt kasutajad. Loomulikult jäi sellesse perioodi ka väga paljude spordiürituste korraldamine ja mitmete uute liikumisharrastuse ürituste ellukutsumine. Omamoodi tagantõukajaks oli Covidi piirangute aeg, mil tuli välja mõelda ja inimestele välja pakkuda uusi erinevaid liikumisharrastusi, sest tavapärased ühistegevused olid piiratud. Just sel ajal said hoo sisse mitmed välitingimustes toimuvad liikumisüritused ja -sarjad. Samuti sundis olukord taas tõsisemalt toimetama Järvamaa suurima rahvaspordi ürituse Paide-Türi rahvajooksu korralduses, mis nüüdseks on leidnud uue korraldusmeeskonna.

Sellesse perioodi mahtus mitmete uute spordirajatiste loomine ning vanade korrastamine ja uuendamine, paljud sportimispaigad on läbinud uuenduskuuri ja muutunud seeläbi kasutajasõbralikumaks.

Võin olla tänulik, et mul on olnud TSKLis ääretult toredad ja mõnusad töökaaslased, kes teevad oma tööd südamega. Nende panus on väga suur, et meie spordihood ja spordirajatised on puhtad, hästi hooldatud ja nende kasutajatele on loodud võimalikult head ja mõnusad tingimused liikumisharrastuseks ja treeninguteks. Olen uhke, kui inimesed kiidavad meie tervise-, suusa- ja matkarade ning staadionide ja teiste spordirajatiste head korrashoidu ja hooldatust. Meeldib on kuulda Konesko spordihoone külastajatelt, et maja näeb välja nii puhas ja hoitud, et ei usuksi, et see on juba pea neli aastat käigus olnud. See on suur tunnustus.

Sellesse perioodi jäi ka valla laienemine. Heameel on tõded, et mõlemad liitunud piirkonnad on hästi sulandunud meie spordisüsteemi. Väätsa tervisekompleks on nüüdseks täielikult TSKLi haldusalas ning toimetab väga tegusalt. Mitmed sealsed spordiüritused on väga vahvad ja tähelepanuväärsed ning täiendavad igati valla spordielu. Kärü piirkonna spordiinimesed on samuti väga hästi liitunud meie sporditegevustesse ja samas säilitanud oma kogukonna inimeste eestvedamisel

Uus ja vana juht: Martin Kaschan ja Paul Poopuu. Lahkumiskingina saadi Paulilt üks korralik pooppuu, mis Türi Konesko spordihoone juures mulda sai. Ehk nagu Paul ise kommenteeris, et vähemalt üks pooppuu peab asjadel pilgu peal hoidma. FOTO: TEET REIER

kohapealsed erinevad sporditegevused ja -üritused. Loodan, et sealne kohalik spordielu edendav organisatsioon liitub peagi ka ametlikult TSKLiga.

Hing on rahul, et tänu Liisa Gritsenko eestvedamisele ja heale koostööle Türi põhikooliga rakendus projekt „Sport koolis“, mis tagab igal koolipäeval igale algklassiõpilasele vähemalt ühe liikumistunni. Arvan, et see on üks õnnestunumaid ja tegelikult laste tervisele ja kehalisele arengule positiivselt mõjuvaid praktilisi programme, mille tulemused on lausa silmaga märgatavad. Need lapsed on selgelt liikuvad ja kehaliselt aktiivsemad, võrreldes projektis mitteosalevate eakaaslastega. Tore, et järgmisel õppeaastal peaksid igapäevased liikumise lisatunnid rakenduma ka Väätsa kooli esimeses kooliastmes. Samuti on laste liikumistundide vajaduse suurendamine leidnud arusaamist ja mõistmist valla juhtide poolt ning see on leidnud eesmärgina koha ka valla arengukavas.

Olen viimasel ajal sageli kuulnud arvamust, et küll teil seal Türil on spordi- ja liikumisharrastusega kõik nii hästi. Tõepoolest, võimegi rahul olla ja tunnistada, et meil ongi päris hästi ja seda koostöös nii valla, liikmesklubide kui kogu piirkonna spordiinimestega. Tänu kõigile.

Mida toredat sai ära tehtud ja mis jääb uue juhi teha?

Sellesse tööperioodi jäi mitmeidki tegemisi, mis endale rahulolu pakkusid Proovin neid meenu-tada. Ühe esmase asjana sai ette võetud Tolli metsa tervise- ja suusaradade laiendamine, rajapõhjade katmine puiduhakkega, valgustuse uuendamine ja koertega jalutajatele eraldi matkaraja loomine. Töid alustasime koostöös vabatahtlike suusasõpradega, seejärel rakendasime oma töömehed ja juhtkonna ning Covidi perioodil ka kogu ülejäänud TSKLi administratiiv personal. Valgustuse uuendamisele pani öla alla Türi vald koos Türi haldusega.

Türi linna staadioni rajakate koos märgistusega oli pärit staadioni valmimisajast ning oli seisukorras, kus sportlastel ja kohtunikel tuli ikka väga tera-

selt jälgida, kes ja kus jooksis või sportis. Sama seis oli kõrgushüppemattide ja heiteringi kaitsevõrkudega. Need kõik vajasis uuendamist, et staadionil oleks võimalik treeninguid ja võistlusi hädapärastel nõutaval tasemel korraldada.

Üsna oma tööperioodi algaastatel sattusin Saaremaa kohalikust lehest lugema sealse spordi-kooli suvistest sportlikest lastelaagritest piirkonna noortele. See tundus hea ideena ning alates 2019. aastast kutsusime ellu Türi valla laste sportliku suvelaagri, kus juhendajateks olid spordikooli treenerid. See laager ei olnud suunatud spordi-kooli treeningutel osalevatele lastele, vaid eelkõige kõigile (spordi)huvilistele lastele ning treeneritele jäi võimalus nendega otse suheldes neid treeningutele kutsuda.

Üsnagi tõine ja mõteterohke periood oli uue spordihoone ehitus alates projekteerimisest kuni maja töösse rakendamiseni. Õnneks oli meil võimalus kogu protsessi vältel olla vahetult kaasatud ja saime omi mõtteid ja ideid esitada ja põhjendada. Kindlasti andis see spordihoone õnnestunud lõpptulemusele üsna palju juurde. Seda alates ruumiprogrammist, akende ja tabloode asukohast, värvilahendustest, sisustusest ja muust, mis ühe hea spordihoone juurde kuulub. Õnneks suutsime enamikke võimalikke probleemseid kohti edukalt ette näha ja lahendada. Täna sooviksin teenekat spordimeest Leonhard Soomi, kes oli aktiivseks kaasamõtlejaks ja ideede generaatoriks. Maja töösse rakendamisel tuli samuti paljugi täiesti n-ö nullist välja mõelda ja ellu rakendada, mis suuresti tuli spordirajatiste juhil Martin Kaschanil lahendada.

Huvitavaks perioodiks oli Covidi piirangute aeg, mil spordirajatised olid suletud ja ühistegevused piiratud. See sundis välja mõtlema selliseid liikumisharrastuse tegevusi, mida piirangud ei takistaks. Sealt said alguse mitmed meie matkad, samuti andis see tõuke Türi Saunametsa tähistatud matkaradade rajamiseks. Olulisimana tasuks aga märkida liikumissarja „Liigume koos“ algatamist.

TUTVUSTUS

Olen Türi majandusgümnaasiumis lõpetanud põhikooli ja Türi ühisgümnaasiumis keskkooli. Kõrghariduse sain Tartu ülikooli Pärnu kolledžis, kus omandasin spordikorralduse eriala. Kõik praktikad läbisin suveperioodil Türi spordiklubide liidus Mati Sadama käe all, kelle käest oli palju õppida ja on siia maani. Töötasin aasta Türi vallavalitsuses tervisedenduse spetsialistina, kus suurematest töödest sai loodud heaoluprofiil, juhtida mõningaid projekte ja tuua Türi-le „Imelised aastad“ programm, mis toimib siiani kenasti. Siis viisid väljakutsed mind Valgehobusemäele, kus töötasin spordiinstruktorina paar aastat ning sain väga hea praktilise kogemuse, kuidas rajada suusaradu. Ülioluliseks pean ka klienditeeninduse karastust, sest seal olid kliendid nõudlikud ning viitasid igale puudusele. Elu aga seadis korrektureid ning lapse sünd tõi mind Türi-le tagasi - kandideerin just valminud spordihoone ja -rajatiste haldusjuhiks ning olen seda tööd usinalt 4 aastat teinud. Lisaks olen olnud TSKL-i juhatuses alates 2021. aastast ning hetkel ka Järvamaa spordiliidu ja MTÜ Türi-Paide rahvajooksu juhatusse liige. Eks Pauli saavad on kindlasti suured ning mingil määral on vaja ka sisseelamise aega, aga paljud tegevused on mulle tuttavad ja pabinat sees ei ole. Õnneks ümbritsevad mind paljud kompetentsed inimesed suurepärase nõuannetega. Kõigepealt plaanin jätkata sama teed, mille Paul kenasti sisse on tallanud ning panna rõhk liikumisüritustele. Teiseks on soov uuendada sporditoetuste kehtivat korda ning tõsta klubide maksimum toetusemäär vähemalt 4000 euroni nagu seda on ka seltsingute puhul. Ja kõige suurem eesmärk on olla hea juht Türi spordiklubide liidu kollektiivile, siis tulevad ülejäänud tegevused juba iseenesest.

MARTIN KASCHAN
Türi sprdiklubide liidu juhatuse esimees

See kogu aasta kestev liikumisharrastuse sari seob enamiku Türi valla spordi- ja liikumisharrastuse üritusi ning sedakaudu omame päris head ülevaadet, palju meide inimesi neil üritustel osalebi. Heameel on tõded, et osalejate hulk on tasapisi järjepidevalt kasvanud ja tänavusel aastal osales neil üritustel 2437 inimest ja kokku 6052 korral.

Piisavalt jagub tegemist ka uuele juhile. Oleme proovinud toimetada selliselt, et mõtleme läbi ja järjestame oma tegevused ning eesmärgid ja seejärel proovime need siis järjest ellu viia. Kusjuures proovime mitte rapsida paljude eesmärkidega korraga, vaid püüame mingi tegevuse või eesmärgi ellu viia ja seejärel asuda järgmise kallale. Kui nimetada mingeid tegevusi konkreetselt, siis kohe-kohe loodame leida lahenduse uue ATV soetamisele, et suudaksime jätkuvalt välirajatised kasutuskorras hoida, plaanides on väljõulinnaku rajamine. Väätsal saab projekti toel uuendatud välikorvpalliväljak. Suurematest ettevõtmistest ootab rahasüsti Väätsa staadioni uuendamine. Projekt on seal olemas, ent edasiminekuks on vaja leida rahastusvõimalused. Seejärel on plaanis Konesko Türi spordihoone juures oleva staadioni kaasajastamine ja rekreatsiooniala väljaehitamine. Esmalt nende sisuline ideekorje ja projekti koostamine ning seejärel siis ka ehitustegevused. Seega uusi tegevusi ja töid jagub. Oleme siiski seisukohal, et eelkõige on oluline olemasolevad spordirajatise hoida heas ja ohutus kasutuskorras ning alles seejärel vastavalt vajadustele ja ka võimalustele tegeleda uute rajatistega.

Mida tulevik Sulle toob?

Kõigepealt olen „täiskohaga“ pensionär ja eks see võimaldab vabamalt tegeleda oma hobide ja muude huvipakkuvate tegevustega ning samuti oma ajaressurssi vastavalt oma soovidele ja tahtmisele kasutada. Kindlasti soovin enam aega olla ja toimetada oma lastelastega ning samuti sünnisaarel olevas Käriste talus. Praegu arvan küll, et mitmesuguseid tegemisi jagub rohkesti ja igav ei hakka.

REKLAAM

Täpsem info:
www.tyriujula.ee
Tel. 5666 4223

MAI KUUS TÜRI UJULA AVATUD:

	BASSEIN	SAUN	LASTEBASSEIN
Esmaspäev	14.00 - 15.00 19.00 - 22.00	17.00 - 22.00	14.00 - 22.00
Teisipäev	6.30 - 9.00	AURUSAUN 7.00 - 9.00	6.30 - 9.00
Kolmapäev	14.00 - 15.00 19.00 - 22.00	17.00 - 22.00	14.00 - 22.00
Neljapäev	6.30 - 9.00 18.00 - 22.00	AURUSAUN 7.00 - 9.00 17.00 - 22.00	6.30 - 9.00 17.00 - 22.00
Reede	14.00 - 22.00	14.00 - 22.00	14.00 - 22.00
Laupäev	SULETUD	SULETUD	SULETUD
Pühapäev	15.00 - 22.00	15.00 - 22.00	15.00 - 22.00

Soodushinnaga saun ja ujumine reedel kell 14.00-18.00

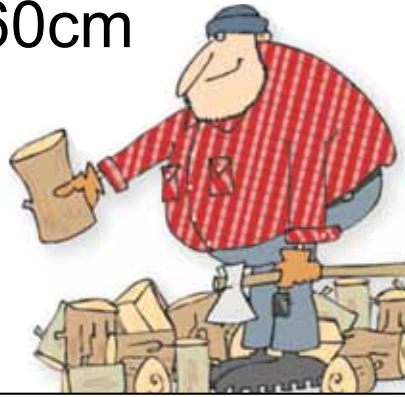
1. mail on ujula suletud

Türi Ujulas müügil ujumisriided ja -tarvikud

TÜRI-ALLIKU KÜTTEKONTOR

MÜÜA LÕHUTUD LEPAPUID
MÜÜGIL 25-60cm
KASEBRIKETT

Tel. 51 66 305

- metsa- ja põllumaa ost
- kasvava metsa ost-müük
- metsamaterjali transport
- metsa ülestöötamine
- võsaraie ja kokkuvedu
- kallurveod, kopateenus
- metsatehnika treilerveod
- saematerjali müük
- küttepuid müük

Mäekalda tn 2, Türi linn, Türi vald, 72213 Järva maakond
kolmestar@kolmestar.ee • Tel 503 5585 • www.kolmestar.ee

ÜÜRILE ANDA TÜRIL NÜÜDISAEGNE KÕETAV LAOPIND

Alates 130 m² kuni 1500 m² koos laoriulite, elektritöstukite, kaamerate, signalisatsiooni jm vajalikutega. Mugav ligipääs veokitele. Pakume kaupade hoiustamise laoteenust. Koos laopinnaga võimalus üürida ka kontoripinda.

OÜ Kolmestar • Tel 501 5328

Laupa kooli roheteagemised on teistele eeskujuks

Kui kevad hakkab läbi lume ligemale jõudma, siis tulevad Rohelise kooli võrgustikku kuuluvatel haridusasutustel kiired ajad.

Sellel õppeaastal on saanud rohkem tähelepanu ringmajanduse ja õueala teemad.

Esimese rõõmusõnumina märtsis jõudis meile kohale „Heade näidete kogumik 2023.“ Kogumikus on ka Laupa põhikooli näide, kuidas kaasava eelarve võimaluse ja lastevanemate tööjõuga saime koolile muusikaia. Meie muusika-aed on tekitanud palju elevust ka meie külaliste seas, kes ilma muusikariistu proovimata meilt ei lahkunud.

Aprill algas eriti sündmusterohkelt. Õpetaja Anneli Paas käis koos Kaisa ja Mirellega 5. klassist ning Liisi ja Mari-Liisiga 7. klassist Rohelise kooli võrgustiku programmi poolt organiseeritud ringmajanduse teemalisel 1. õppepäeval.

Olime kutsutud oma koolist rääkima Eesti disaini keskusesse Telliskivi loomelinnakus. Oma tegemistest olid vestlemas veel kuus Rohelise lipu kandjat kooli.

Igaüks sai endale inspiratsiooniks meelde jätta teiste koolide ideid. Meie õpilasi kõnetasid eriti roheahind, prügiplakat, tee-maüritus Roheline, helkurmosaiik, roheball, õuevahetundide ülesanded, maasikataimed.

Õppepäeval selgitati õpilastele, mis on disain ja kus see meie ümber on. Jõuti arusaamisele, et kõik meie ümber ongi disain. Toodi näiteid ka halvast disaini lahendusest, kus disainer ei ole eelnevalt teinud uurimust, milline oleks parem lahendus.

Tutvustati ringmajanduse põhimõtteid, et ringmajandus ei ole taas-ega uuskasutus, vaid see on toote läbimõeldud elukaar: kuidas toota mõistlikult, mida tehakse tootmisest ülejäänud materjaliga, mis saab sellest pärast kasutamist jne.

Ringbingo mängijad pidid külastama Telliskivi loomelinnaku erinevaid stuudioid ja organisatsioone (Stella Soomlais, Reet Ausi stuudio, Mondo ja Naaberhuud) ja otsima ringmajanduse näiteid poodidest ja õueruumist.

Päev lõppes grupitöödega, kus iga grupil oli üks ese, millest nad pidid looma midagi uut või täius-tama vana. Järgmisel nädalal sõitsid kuuenda ja seitsmenda klassi tudrukud koos õpetajate Anneli Paasi, Mariann Villemsi ja Kairi Kärneriga külla Nurme kooliperele. Nurme kool kannab Rohelist lippu 2023. aastast ja meid kutsuti vaatama moesõud

„Vanast saab uus“.

Ürituse külaline Anna Lahmatova, kes töötab EKAs (Eesti kunsti akadeemias) jätkusuutliku disaini ja materjali laboris, rääkis toote eluringi ühe tavalise T-särgi näitel - puuvillataimest valmistatud kandmise lõpuni. Koos arutati, mis saab edasi ühest kantud T-särgist. Ta rõhutas, et moel on suur mõju keskkonnale.

Labor teeb koostööd Aasia ja Aafrika tekstiilitööstustega, kust tuleb valdav osa tekstiilmaterjale ja -tooteid meie tööstusesse ja poodidesse.

Nurme kooli õpetaja Maire Kaju rääkis, kuidas moeetenduse kostüümid valmisid ja milliseid materjale nad kasutasid: värvid, pintsliid, pudelikorgid, paber, papp jne Järgnes meeleolukas moeetendus. Üritust rahastas Ideepuhur.

Enne koolivaheajale minekut toimus Laupa põhikoolis Rohelise kooli programmi ringmajanduse 2. õppepäev. Meile tulid külla Vasalemma põhikooli õpilased ja Rohelise kooli programmi esindaja Maris Mägi. Vastastikku tutvustati koole ja koolis tehtavaid rohelisi tegevusi.

Laupa kooli tutvustusega alustas direktor Kaarel, kes tegi lühikese ajaloo teemalise sissejuhatuse. Järgnes näiteringi lühiesitlus, milles tutvustasid kooli parun Otto von Taube (Birk) ja tema naine Kitty (Kaisa). Rohke pildimaterjaliga esitluse kandis ette 8. klassi õpilased Laura-Liis, Lisänn ja Marilin.

Külaliste tekitasid suurt huvi meie kaasava eelarve võidud. Nad mõõnsid, et väikeses kokkuhoidvas kogukonnas ollakse rohkem ühise eesmärgi nimel väljas kui suures kogukonnas.

Järgnes Vasalemma kooli esitlus. Õpilased rääkisid oma kooli rohelistest tegevustest. Erilist elevust

tekitas see, et neil valitakse välja iga kuu kõige rohelisemate tegevustega klass, kes saab kuuks ajaks oma klassiruumi rändauhinna Lehiku. Väga meeldis ka Vasalemma koolis toimuv Roheball, kuhu peab tulema lilledes või rõõmsavärvilistes riietes.

Ühiselt tekkis idee, et roheahinna maskoti välja mõtlemine võiks olla loovtöö teemaks.

Omavahel paremini tuttavaks saamiseks mängiti ringmajanduse bingot.

Tubased tegevused lõpetati arutlusega:

1. Mis motiveerib olema keskkonnateadlik;
2. Mida ootate Rohelise kooli programmi poolt?

Kõlama jäid mõtted, et noored on tulevikuloojad; et tunnustatakse ka väikseid koole; mida teeme täna halvasti, seda rohkem on tulevikus teistiti.

Sooviti ka rohelaagreid, konkurssi teemal „Miks loodusesse investeerida?“ jne.

Arutati ka selle üle, et programmil võiks olla Instagrami konto, kuhu saavad rohekoolid oma postitusi teha. Nii jõuaks tegemised rohkemate huvilisteni.

Õuealal nautiti meie aktiivse liikumise võimalusi.

Päev lõppes Tarbja külas puitplasti tehase OÜ Neular külastusega.

Õpilastele tutvustati, kuidas kokku korjatud pakendist saab ehituses kasutatavat puitplast.

Mais hakkame valmistama oma kooli õuealale kahte suurt peenrakasti, mida täiendavad Neularis õpilaste valmistatud väiksemad kastid.

Töid ja tegemisi on palju ning mõtleme ikkagi looduse roheliselt.

ANNELI PAAS
Rohelise kooli eestvedaja

Selgitati järjekordne Jõu-Jüri

Juba aastaid on Laupa koolis selgunud jüripäeva paiku kooli tugevaim noormees, nii ka sel aastal. Oli korralike eneseületusi, oli veidi altnimekuid, oli naeru ja nalja ja õnneks mitte pisaraid.

Jõudu katsus 11 noormeest, nende hulgas kõik 9. klassi noormehed, kolm noormeest 8. klassist ja kaks 7. klassist. Mõned alad olid juba varasematest aastatest tuttavad, näiteks 5 kg raskuse käes hoidmine, plangus olemine, seina ääres istumine raskus reitel ning Rohelisele koolile omaselt kändude tassimine.

Teist aastat järjest tuli noormeestel näidata ka oma teadmisi jõudu puudutavates füüsikaülesannetes, sest füüsis ja vaim käivad ju ikka käsikäes. Uuteks aladeks olid sel korral käednamomeetril kää jõu selgitamine ja suusaergomeetril distantsi läbimine.

Laupa kooli tugevaimaks noormehiks osutus teist aastat järjest Fredi Viigipuu! Teise koha saavutas Andres Kupper ja kolmanda koha Martin Norma!

Poiste alade vahel esinesid 6.-9. klassi poisid ja tudrukud traditsiooniliselt enda mõeldud vahvate liikumiskavade-ga.

Suur tänu meie lapsevanem Maarek Feldmannile, kes pakkus koolile kasutamiseks suusaergomeetrit, tänu millele saime ühe emotsionaalse ala juurde, ning Convi Food Sweetsile, kes tegi jätkuvalt meie esikolmikule martsipanist sangpommid.

Noormehed alustasid juba treeningutega järgmise aasta jõuvõtuks!

DEIVI ŠADEIKO
Laupa kooli kehalise kasvatuse õpetaja

APRILL TÜGis

TÜG teeb
ja toimetab

Türi ühishümnasiumis on igal kevadel tavaks teha üks teist-moodi koolipäev ja kogu kooliperega ajas minevikku rännata. Seekord uurisime lähemalt, mida põnevat toimus Eesti vabariigis aastatel 1920-1940.

Koolipere saabus sel hommikul kooli ajastukohases riietuses ja päev algas endale uue identiteedi saamisega. Suurem osa õpilasi hakkas kandma võõrapärast perekonnanime nagu 19. sajandi algul nimede panemise tulemusel Eestis oligi juhtunud. Lisaks tõmbasid õpilased endale loosiga selleks päevaks ka poliitilise kuuluvuse ja jagunesid Jaan Tõnissoni ning Konstantin Pätsi toetajateks ja osadest said hoopis vapsid.

Koolipäeva esimeses pooles toimusid õpitoad, kus tutvustati Eesti vabariigis elanud ja tegutsenud kunstnikke, kirjanikke, poliitikuid ja sportlasi, aga uuriti lähemalt ka seda, mis sai pärast meie iseseisvumist mõisatest ja mõisnikest. Vahepauside ajal muutsid olemist meeleolukamaks Artur Rinne, Ants Eskola ja Paul Mets oma kunagiste lauludega.

Koos vaadati dokumentaalfilmi tuntud karikaturist Gorist (1894-1944), kelle elu ja looming peegeldavad hästi nii Eesti ajaloosündmusi kui igapäevase elu valupunkte.

Filmivaatamisele järgnesid poliitilised koosolekud. Tutvuti lähemalt erinevate arusaamade ja eesmärkidega, mis Eesti vabariigi juhtivad ühiskonnategelased ja nende toetajad vastakatesse leedidesse ajasid. Iga poliitiline grupp mõtles välja strateegia, kuidas suurel ühiskoosolekul just nende mõtted kõlama jääks. Ootamatult saabus Riigikogus toimunud koosolekule Konstantin Päts, kes pidas kõne ja teatas, et on välja kuulutanud kaitseseisukorra ning igasugune poliitiline tegevus tuleb lõpetada.

Edaspidi tuli rahval tegeleda praktilisemate ja rahvuslikumate asjadega. Näiteks eestistada oma nimi, taotleda endale uued dokumendid, kaunistada oma kodu ja õppida rohkem eesti keelt või lahendada hoopis anagramme ja nuputamisülesandeid. Peale selle sai käia ennustaja juures tulevikku vaatamas ja Türi kuulutus-tetulbale teateid jätta. Samuti oli võimalus teha endale vanade fotode põhjal selgeks, milline Türi linn sada aastat tagasi välja nägi ja leida üles praeguseid maju tollastelt linnavaadelt. Kuna oli alanud vaikiv

Vilistlane - Martin Kaschan

Minu jaoks tegi TÜG-i alati eriliseks asukoht, õpetajad ning sportimisvõimalused, kus kõik oli käe-jala juures. Lisaks olid õpetajad alati väga toetavad, vastutulelikud ning leidsime lahendusi kõikidele probleemidele.

Türi ühishümnasiumist võtsin kaasa kohusetunde ning esimesed ürituste organiseerimised ja korraldamiskogemused. Kohusetunde eelkõige seeläbi, et õpetajad väga tihti ei poputanud ning pidime oma õpitulemuste eest ise hoolt kandma. Seal juba tekkis ka oskuslik aja planeerimine, sest käisin mitmes trennis ning tegelesin jalgrattaspordiga proovides samal ajal tõsta pidevalt oma õpitulemusi. Lisan veel sotsiaalsed oskused ning tegelikult elus kõige olulisema ehk inimsuhted, mis tulevad kasuks ka praegu tööalaselt.

Mina soovitän TÜG-i minna õppima õpikeskkonna pärast. Õpetajad on need, kes loovad hea ja stabiilse õpikeskkonna ning ühtehoidvus on alati TÜG-i üks alustalasid olnud. Tööalaselt olen spordi- ja liikumisega palju seotud, siis ühishümnasiumis on sportimistingimused suurepärased. Kes tahab suusatamist selgeks saada, siis olen ka ise näinud, kuidas Kaarel Kallas ka kõige nurgelisemad mehed lume peal liuglema paneb.

Ja mis kõige olulisem - tahan Türi noortele öelda, et sooviks näha rohkem kodukoha patriotismi. Teil on kodu ligidal üli-vinge kool! Hinnake seda!

ajastu, tuli osadel õpilastel üle elada ka ärevamaid hetki, sest aktiivselt tegutses poliitiline politsei, kes pidas jahti eelkõige vapsidele.

Päev lõppes temaatilise mälumänguga, kus oma võistkonna olid välja pannud Konnaküla, Näljaküla, Pilpaküla, Nopsaküla, Kringliküla, Vabrikuküla, Lokuta, Saunaküla, Karjaküla, Tanka küla ja Särevere mõis.

Selline koolipäev võimaldab õppida teistmoodi tegevuste kaudu ja jääb loodetavasti kõigile toredaks mälestuseks. Täname kõiki abilisid ja eriti Ründo Mültsi, kes on alati olnud lahkelt nõus meie ajarännakutes kaasa tegema.

AAVE PÄEVA

Mai Türi Perepesas

Perepesa on soe ja sõbralik paik, mis on avatud kõigile lastega peredele, alates lapseootusest kuni lapse kooliminekueni.

Kasvame ja tegutseme teiega koos usaldusväärses ja hubases keskkonnas. Sul on võimalus veeta aega koos oma lapsega – mängida meie mängutoas, osaleda erinevates ringides ja juhendatud õpitubades, tuua lapsed lapsehoidu, kohtuda teiste lapsevanematega ning jagada lapse kasvamise seotud rõõme ja kogemusi. Kõik meie teenused on Teile tasuta.

Samuti on Sul võimalus saada asjatundlikku nõu spetsialistidelt ja osaleda koolitustel, et olla teadlik oma lapse arengulistest vajadustest tema erinevatel eluetappidel, toetada suhteid vanemate ja laste vahel ning teada saada, kuidas luua ning hoida toimivat suhet. Perepesa loob võimalusi, et kasvada teadlikumaks lapsevanemaks ja partneriks. Pesatäis soojust ja mõistmist kõigile peredele!

4.05 kell 10 Papside klubi kutsub talgutele.

Sel korral on PAPSIDE KLUBI natukene erilisem. Lähme meie kogukonnakeskusele appi. Meie Konna maja - Türi kogukonnaselts ootab omale talgulisi. Teie, PAPSID, oleksite nendele suureks abiks. Oma lapse või lapsed võid kaasa haarata ja kui naisel on kodus igav, siis võta temagi kaasa.

Anna meile oma tulekust teada, siis osatakse Teile õige kogus suppi keeta ja Tiina teab, mitu pannkooki küpsetada.

5.05.2024 kell 10-16 Vaikuseminutid kursusel lapsevanematele Väätša lasteaias.

Kuidas toetada last keskendumisel ja emotsioonidega toimetulekul? Kursuselt saad praktilised nipid ning tähelepanu ja meelerahu lühiharjutused, millega: toetada lapse tasakaalukust ja keerulistes olukordades emotsioonidega toimetulekut; häälestada lapsi õppimisele või uuele tegevusele; ise lapsevanemana keerulises ja emotsionaalses olukorras tasakaalukam olla, toetades seeläbi hooliva suhteskeskkonna ja empaatiavõime arengut.

Kursust juhendab Lii Kaudne.

Igapäevaseks Vaikuseminutite harjutuste kasutamise toetamiseks saad kursuselt kaasa audioharjutused ja käsiraamatu. Vaikuseminutite koolitust viiakse läbi Mobiilse Perepesa raames, mida rahastab sotsiaalministeerium EL-i ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetme „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele“ raames. Koolitus on tasuta.

6.05 kell 17.30 Türi Perepesas „Laste eneseregulatsiooniõnioskuste arengi“, koolitaja Pille Kriisa

Registreerimine perepesa@tyri.ee või Türi perepesa kodulehe kaudu. Koolitus on tasuta.

7.05, 14.05, 21.05, 28.05 kell 10 ootame taas Beebivanemate vestlusringi

Vestlusringidesse on oodatud kõik lapsevanemad, kelle peresse on sündinud beebi (soovituslik beebi vanus on 2–6 kuud).

Eesmärk on anda lapsevanematele infot esimese eluaasta tähtsusest lapse arengus ning tutvustada vanema võimalusi tagada beebile toetav ja arendav kasvukeskkond. Teemad on seotud beebi arenguliste vajadustega, vanemaks kasvamise ning keskkonna kujundamisega. Oodatud on kõik – kui sa tunned, et vajad seda vestlusringi, siis tule aga kohale. Vestlusring on kõigile tasuta.

20.05 kell 17.30 2-aastase lapse kõne ja arengu toetamise koolitus vanematele.

Koolitus-vestlusringi viivad läbi psühholoog-nõustaja Tiia Tõlgu ja logopeed Külli Kaarjas. Koolitus on tasuta.

22.05 kell 10-15ni Türi Perepesas sensoorne hommik, kus lapsed ja ka emmed-issid saavad avastada ja mängida erinevate kuivainetega (riis, tatar, uba, hernes, nisu, rukis). Oleme loonud erilise sensoorse ala, kus nad saavad suhelduda kuivainete maailma erinevate lusikate, kausside ja topside abil.

Astuge sisse ja avastage lõputud võimalused kuivainetega mängimiseks! Tuba on avatud kõigile, kuid tulge siis, kui süda soovib ja ruumi jätkub – meil on elav järjekord!

Suur tänu meie imelisele toetajale Veski Mati - kvaliteedi saladus igas köögis!

27.05 kell 17.30 Türi Perepesas „Müramine kui lapse aju arengu toetaja!“ Meiega vestleb eripedagoog ja koolitaja Pille Kriisa. Registreerimine perepesa@tyri.ee või Türi perepesa kodulehe kaudu.

Teisipäeval, 4. juunil 2024 kell 17.30
Türi Kultuurikeskuse väikeses saalis

TÜRI MUUSIKAKOOLI
XXXIV lennu
KONTSERT-LÕPUAKTUS

Nagu näete - raamatukogus jagub tegevusi nii suurtele kui väikestele. Ootame väga teid avastama meie raamatukogusid, et osa saada nii meie üritustest, koosviibimistest kui ka meie rikkalikust raamatute kogust!

Türi valla eelarve on viidud finantskriisi lävele

Türi valla eelarve on viidud äärmiselt keerulisse seisu. Kui eelnevalt on sellele viidanud opositsioonis olevad poliitikutud erinevate aramuslugude kaudu, siis nüüd on valla poole pöördunud ka riigiasutus keskkonnainvesteeringute keskus. 15. aprillil saatis keskkonnainvesteeringute keskus (KIK) Türi vallavalitsusele hoiatuskirja, mis tõi välja, et nende analüüsi kohaselt on Türi valla laenu teenindamise võimekus viimase kahe aastaga märkimisväärselt halvenenud.

Keskkonnainvesteeringute keskus palub vallavalitsusel esitada usutav tegevusplan, kuidas tänast olukorda parandada. Kui olukord ei parane, siis võib KIK laenulepingu ennetähtaegselt lõpetada. See on vaid üks näide, mis kirjeldab Türi valla keerulist olukorda. Selle hoiatuskirja peale on ilmselt ärganud üles ka meie valla juhid ning lõpuks on saadud aru, et meie valla eelarve on tõesti keerukas seisis. Aprilli lõpus edastati valla allasutuste juhtidele vallavalitsuse poolt palve kärpida eelarveid 5% võrra. Kuigi tavainimesele võib tunduda, et viis protsenti pole just suur kokkuvõtte, siis tegelikult räägime suurtest summadest.

Võtame näiteks Käru põhikooli. Tegevuskuludeks nägi 2024. aasta eelarve ette 359 804 eurot. Nüüd palub vallavalitsus seda eelarvet vähendada 5% ehk siis 17 990 euro võrra. Olgem

STEN PERILLUS
Türi vallavolikogu liige, valimisliit Tulevikuvald Türi

ausad, tegemist on väga suure kärpega, mis vallavalitsus on meie allasutustele ülesandeks andnud. See ligi 18 000 eurot kokkuvõtte on näiteks mõne õpetaja aastane töötasu, mõne väljasõidu ära jätmine jne. Mina paraku sellise kärpeplaaniga kindlasti nõustada ei saa.

Minu hinnangul tuleks kõikide allasutustega suhelda eraldi - mõnel allasutusel on võimalik rohkem kokku hoida, mõnel vähem. Enne kui minnakse allasutuste eelarveid kärpima, tuleb vaadata üle vallajuhtimise enda kulud. Kui vald soovib kärpida valla allasutuste eelarveid, siis peavad eeskuju näitama ka tänased vallajuhid. Kuivõrd vallavalitsus ei ole ise selles küsimuses initsiatiivi näidanud, et vallajuhtimise eelarvet kokku tõmmata, siis tegin seda ise. Maikuu volikogus tuleb ettekandele

minu koostatud eelnõu, mille sisuks on volikogu esimehe, alaliste komisjonide esimeeste ning volikogu liikmete töötasude kärpimine. Kui eelnõu leiab volikogus toetuse, siis hoitakse aastast kokku ligi 23 000 eurot.

Täna ei ole minu hinnangul küsimus selles, kas Türi vallavalitsus on suur või väike. Küsimus on meie eelarve seisus ja see ei ole täna hea. Eelarve seisu parandamiseks peab volikogu ja vallavalitsus võtma vastutuse. Lisaks juhtimiskuludele tuleb kriitilise pilguga üle vaadata meie investeeringud. Julgeksin meie valla eelarvest tehtavad investeeringud jagada kaheks: vajalikud investeeringud ning n-ö asendusinvesteeringud. Vajalike investeeringute all pean silmas neid investeeringuid, mis on mõõdapääsmatud. Näiteks, kui koolimaja akendest puhub tuul läbi, siis peame vahetama aknad välja, et tagada meie lastele mugav koolikeskkond.

Asendusinvesteeringuteks saab aga nimetada neid investeeringuid, millest sisulist kasu ega kokkuvõtte pole ning mida on ka võimalik edasi lükata tulevikku. Ja just selliseid investeeringuid on Türi valla eelarves mitmesaja tuhande euro jagu. Kõige markantsemaks näiteks siinkohal soov ehitada Türi valla eelarve ette püsiklaev ning korrastada selle ümbrust - selle investeeringu jaoks on plaanitud

eelarves 60 000 eurot.

Olen volikogus korduvalt teinud ettepanekuid sellistest asendusinvesteeringutest loobuda, kuid paraku on võimalikud (Koduvald Türi ja EKRE) sellele pidevalt vastu olnud. Sellised vastuolud volikogusaalis panevad mind aga omakorda mõtlema, kas tõesti tänased võimalikud ei taju meie tänast keerulist positsiooni või tõesti arvatakse, et saamegi pidevalt laenu rahaga meie eelarve auke lappida. Valimisliiduga Tulevikuvald Türi volinikega oleme palunud kokku kutsuda erakorraline komisjon, mis analüüsiks ja hindaks valla kulutusi, tagades nende optimeerimise ning ressurside tõhusa kasutamise. Täna seni pole sellest ideest kahjuks kinni haaratud.

Kokkuvõtteks sooviksin öelda, et kokkuvõtte kohta tuleb leida, kuid alustama ning eeskujuga peavad näitama tänased vallajuhid. Kui tänane vallavõim jätkab senist eelarvepoliitikat, siis pole me väga kaugel saneerimisest ehk siis teisisõnu olukorrast, kus meie valda hakkavad juhtima mitte vallakodanike poolt valitud volinikud, vaid rahandusministeeriumis olevad ametnikud, kes teevad otsuseid vaid exceli tabeli põhjal. Veel on võimalik meie eelarveline seis muuta jätkusuutlikumaks, kuid see eeldab eelkõige soovi ning tahet tänast olukorda parandada.

Türi vallavolikogus 25. aprillil

Türi vallavolikogu II koosseis kogunes istungiks 25. aprillil 2024 Türi vallavalitsuse haldushoones. Volikogu istungi päevakorras oli üksteist punkti.

- Ülevaade Järvamaa kutsehariduskeskuse tegevusest. Kooli direktor Rein Oselin tegi ülevaate kooli tegevusest ja vallavolikogu liikmetel oli võimalus küsida küsimusi. Türi vallavolikogu võttis informatsiooni teadmiseks.
- Türi vallavolikogu alaliste komisjonide esimehed tegid ülevaate komisjonide tööst.
- Informatsioon – Türi valla 2024. aasta eelarve täitmisest. Abivallavanem Elar Niglas tegi ülevaate käesoleva aasta eelarve esimese kvartali täitmisest.
- Türi vallavolikogu 29. veebruari 2024 määruse nr 3 „Türi valla 2024. aasta eelarve“ muutmine ja parandamine. Vallavanem Sulo Särkinen tutvustas määruse parandamise vajadust. Türi vallavolikogu võttis määruse vastu.
- Türi vallale kuuluvale kinnisasjale isikliku kasutusõiguse seadmine. Türi vallavolikogu otsustas Türi vallale kuuluvale kinnisasjale (Särevere alevik, Põllu tn 30) OÜ Türi Linnavara kasuks isikliku kasutusõiguse seadmise kaugkütte katlamaja ja trasside rajamiseks ning haldamiseks.
- Türi valla vara võõrandamisest keeldumine. Türi vallavolikogu otsustas, et ei soovi Türi valla omandis olevat kinnisasja (Türi linn, Staadioni tn 20) ega selle osa võõrandada, kuna vajab kinnisasja avalike ülesannete täitmiseks ning soovib seda kasutada vastavalt kehtivale Türi valla üldplaneeringule.
- Türi vallale vara soetamine. Türi vallavolikogu otsustas võtta Eesti

- vabariigilt tasuta üle ja omandada vara (Särevere alevik, Kooli tänav 5 koos kinnistul paikneva keskküttekatlamajaga ja kaugkütteenetuse osutamiseks vajaliku võrgu) koos soojatootmise korraldamise kohustusega.
- „Järva maakonna arengustrateegiale 2035+ lisatud arengustrateegia tegevuskava aastateks 2023-2027 muutmise heakskiitmine“. SA Järva-maa arendusjuht Karola Jaanof selgitas arengustrateegia tegevuskava muutmise vajadust. Türi vallavolikogu otsustas menetleda antud eelnõud järgmisel korralisel vallavolikogu istungil.
- Türi vallavalitsuse kui täitevorgani liikmete arvu ja struktuuri muutmine ning Türi vallavalitsuse koosseisu uuesti kinnitamine. Türi vallavolikogu otsustas muuta täitevorgani liikmete arvu ja struktuuri ning kinnitada vallavalitsuse koosseis uuesti. Türi vallavalitsuse IV koosseisu moodustavad vallavanem Sulo Särkinen, abivallavanem Elar Niglas ja vallavalitsuse liige Triin Pärna.
- Türi vallavolikogu 16. novembri 2017 määruse nr 8 „Türi Vallavalitsuse põhimäärus“ ja Türi vallavalitsuse kui ametiasutuse teenistujate koosseisu ja struktuuri muutmine. Vallavanem Sulo Särkinen tutvustas enda ettepanekut vallavalitsuse põhimääruse muutmiseks ja ametiasutuse teenistujate koosseisu ning struktuuri muutmiseks. Türi vallavolikogu kiitis heaks Türi vallavalitsuse põhimääruse muudatused ja kinnitas ametiasutuse teenistujate koosseisu ja struktuuri muutmise.
- Türi vallavolikogu liikmete arupärimisele vastamine. Vallavanem Sulo Särkinen vastas eelmisel vallavolikogu istungil esitatud arupärimisele seoses küsimustega valla eelarvelise seisu kohta. Türi vallavolikogu liikmetel oli võimalus küsida küsimusi. Türi vallavolikogu võttis info teadmiseks.

Aprill Türi Kevade koolis

Osalemine eriolümpia Eesti ühenduse tänuüritusel

4. aprillil kogunes eriolümpia ühine pere Pärnusse Hestia Hotel Strand Jurmala saali, et saada osa juba traditsiooniks saanud tänuüritusest. Täna ja tunnustati 2023. aasta parimaid sportlasi. Türi Kevade koolist said tunnustuse Gerli ja Kristjan ning nende juhendajad Mati Sadam ja Eve Tammekänd. Muusikaliste vahepaladega kaunistas sündmust laulja Triin Niitoja.

Uimastienetuse kampaania

Ka Kevade kool osales Türi valla koolide uimastienetuse kampaanias „Millesse Sina investeerid? Millele sina oma taskuraha kulutad?“. Oleme väga tänulikud, et ka meie kooli õpilaste töö märgiti ära ning tänuväheks saime Türi elamuspargi kinkekaardi. Aitäh! Teemakohase plakati meisterdasid Gerli ja Melissa ning juhendaja õpetaja Marge Pener.

Päästeameti veeohutuskoolitus

Kevade koolis käis külas päästeameti esindaja Pavel Ivanov ning me rääkisime veeohutusest. Eesmärk oli läbi mänguliste ja praktiliste tegevuste anda lastele põhjalikud ja eakohased teadmised veega seotud ohtudest ja käitumisest ohu korral. Hiljem saime teadmisi kinnistada päästeameti poolt koostatud töölehtedega.

Koolitus oli meie kooliperele oluline ka seetõttu, et kooliõuele on tekkinud tiik, kus juba ujuvad ja tunnevad ennast hästi ka pardipered. Pavel Ivanov kiitis kooli selle eest, et oleme paigaldanud ohulindid veekogu ette. Abiks seegi. Loodame, et suvel leiame lahenduse veekogu tekkele ning vesi ei sega mängimist õuealal.

Muusikanädal

8.-12. aprillini toimus Türi Kevade koolis muusikanädal, kus lapsed tutvusid erinevate pillide, laulude ja paladega. Õpetaja Pille Paal rääkis laulu sündimise loo enda näitel ning tutvustas, kuidas koostööd teevad luuletaja ja helilooja ning kuidas muusikapalasisid ilmestatakse erinevate pillidega, sealhulgas viiuli, klaveri ja lin-nuvilega.

Üheks teemaks oli muusika väljendamine tantsus ning õpetaja Pille jagas ka oma tantsude loomise lugusid. Koos vaadati tema loodud tantsu rahvatantsurühm Riikar esituses, videona. Lisaks mängisid lapsed veel värvide mängu muusikas, valides vastava värvi juures oma pilli. Vahva muusikanädala lõpetasid kontserdiga Tea Saare laululapsed Türi põhikoolist. Suur aitäh esinejatele!

Mida teevad õpetajad koolivaheajal?

Kevade kooli õpetajatele möödus koolivaheaeg õppekava uuendamise tähe all ning kasvatajad osalesid Paides liikumismängude koolitusel.

Kogu pedagoogiline personal osales aga Tartu Maarja kooli konverentsil „Aja väärtus“, mis oli pühendatud kooli 30. aastapäevale. Konverentsi teema oli välja kasvanud Maarja kooli õpetajate küsimustest oma kooli õpilastele ja nende käekäigule mõeldes.

Konverents toimus Eesti Rahva Muuseumis ning esinejateks olid Sonja Zausch, Jaan Kõrgesaar, Piret Aus, Rain Voog, Helle Känd, Anne Daniel-Karlsen, Jaan Kallas, Marju Vainikko. Mode-reeris Kaidor Kahar. Üheskoos püüti lahti mõtestada järgmised küsimused:

- Milline on intellektipuudega inimese osa tänapäeva kogukonnas, milliseid protsesse ta ühiskonnas käivitab? Mida positiivset endaga kaasa toob?
- Kuidas toetada erivajadustega inimest nii, et iga eluetapp tooks talle kaasa väärtusi, mille kaudu saaks erivajadusega inimene anda oma panuse ühiskonda?

Imetlusväärne oli õpilaste kaasamine ja nende osalemine kogu päevas. Ettekannete vahepeal sai kogeda kooli vilistlaste ja õpilaste esinemisi ning tutvuda õpilastööde näitusega.

Aitäh Tartu Maarja koolile suurepärase päeva eest!

TÖÖKUULUTUS

Türi vallavalitsus otsib NOORTE HEAOLU SPETSIALISTI tähtajatu tööleping kuni 30.11.2026

Noortegarantii tugisüsteemi noorte heaolu spetsialisti töö eesmärgiks on 16-29 aastaste noorte toetamine tööturule jõudmisel Sinu peamised tööülesanded

- Noortegarantii tugisüsteemi (NGTS) kuuluvate noorte nõustamine
- Noorte tööalase konkurentsivõime parandamine ja nende tööle aitamise või haridussüsteemi lõimumine
- Noortele mõeldud info vahendamine ja teadlikkuse tõstmine
- Noortele suunatud teenuste seire ja noori toetavate tegevuste

analüüs

- Ennetustegevuste planeerimine ja rakendamine koostöös partneritega
- Noori toetava võrgustikutöö korraldamine ja võrgustikutöös osalemine teiste spetsialistidega
- Noorte heaolu valdkonna arendustegevuste kavandamine ja elluviimine
- **Mida Sinult ootame?**
- Kõrgharidust (soovitavalt noorsootöö, sotsiaaltöö või hariduse valdkonnas, võib olla ka omandamisel)
- Noortega töötamise kogemust
- Head suhtelmis- ja meeskonnatööoskust
- Head empaatiavõimet, vastutus- ja kohusetunnet
- Väga hea eesti keele oskus

Kasuks tuleb

- B-kategooria juhilubade olemasolu ja isikliku sõiduauto kasutamise võimalus
- STAR töökeskkonna kasutamise kogemus
- **Mida Sulle pakume?**
- Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitist
- 35 kalendripäeva põhipuhkust
- Toetavat meeskonda
- Töötasu 1700 eurot (bruto) pärast katseaega
- Tähtajalist lepingut

Ametikohale kandideerijal palume esitada CV hiljemalt 13. maiks 2024 e-posti aadressil: vallavalitsus@tyri.ee märgusõnaga „NOORTE HEAOLU SPETSIALIST“. Lisainfo: Triin Pärna, 5332 9722, triin.parna@tyri.ee

Järva Rehvikeskus

Maakonna suurim
suverehvide valik.

Kaupluses
suverehvid 13-20 tolli.

Osta rehvid meilt, saad paigalduse
eelisjärjekorras!

Viljandi 13, Türi. Tel 5309 0746.
e-pood www.jarvarehvid.ee

TÜRI RATTARALLI VIRTUAALSÕIDUD 2024

29.aprill-28.september
Türi valla teedel

facebook.ee/TyriRattaklubi tauri.must@gmail.com 519 85 323

Aedlinnakohvikute päev ootab osalema

2. juulil tähistab Türi linn oma 98. sünnipäeva aedlinnakohvikute päevaga. Türi linna sünnipäeva tähistamine õigel sünnipäeva päeval on traditsioon, mida me ei muuda ka sel aastal ning kõik, kes on harjunud 2. juulil Türi-le tulema, ei pea ka sel aastal pettuma. Kohvikute seas soovime näha ja leida midagi lastele, midagi vega-nitele, on neid, kes otsivad spetsiaalselt suppi ja neid, kes eelistavad liha või hoopis midagi magusat. Vaheldust pakuvad ka kohvikud, kus pearõhk hoopis heal muusikal, näitusel või sportlikel jõukatsumistel. Leidke oma kohvikule oma nägu! Sel aastal saab 100aastaseks endine Türi aiamajandusgümnaasium ja Türi gümnaasiumi algklasside maja, tänane vallamaja ja raamatukogu. Türi inimestele tuntud kui Valge Maja. Valge Maja 100. sünnipäevale pühendatud ajastupidu toimub 2. juuli õhtul. Sellest tulenevalt palume arvestada, et kohvikute lahtiolekuagade põhirõhk jääks päeva esimesse kahte kolmandikku. Ajastupidu Türi vallamaja juures saab hoo sisse kell 18. Kui on neid, kes soovivad oma kohviku aga hoopis vallamaja juures ajastupeol avada, andke endast julgelt märku! Kui tunned, et tahad Türi linna sünnipäeval külastajaid oma ühepäevase kodukohvikuga rõõmustada, siis palun anna sellest märku hiljemalt 8. maiks aadressil triin.parna@tyri.ee

Kümblustalu ootab külla

Kas teadsite, et Türi vallas Kolu külas on kümblustalu, millel nimeks Hellad Kolumatsid? Mõned teavad, kes on käinud ja kes kasutavad sealseid tervistavaid teenuseid. Teised aga ei tea ilmselt midagi. Eks alljärgnev jutt olegi neile. Ülle Dreifeldt ja Toomas Raju on Hellade Kolumatside kümblustalu pidanud juba aastaid. Alustanud kunagi vähesega, on tänaseks jõutud kena koduse SPAni, kus aurusaun, eraldi saunamaja, toredad soojustatud nõiamajakesed, kümblustünnid, seminariruum õues ja lihtsalt ilus loodus Lintsi jõe kaldapealsel. Lisaks kümblustalule on Üllel ja Toomasel massaažisalong pealinnas Telliskivi loomelinnakus. Kolusse jõutakse oma teenuseid pakkuma sügis-talvisel ajal pigem nädalalõppudel. Aga nagu omanikud ütlevad, on tee tallu lahti ka kõige lumisemal talveajal ja kokkutulekut või laagrit saab siin pidada igal ajal. Lihtsalt soojal aastaajal saab talus majutuda ka telkides ja nii on kohti külaliste jaoks rohkem kui veerandsada. Aga ega siis kõike ka ära ei saa rääkida. Kellel huvi tekkis, saab ise edasi uurida vaadates kas kodulehte www.helladkolumatsid.ee või siis pererahvaga kokku leppida ja minna ise kohale.

KULTUUR

R 3.05 kell 10 ja kell 12 Must Kast koguperelavastus „Ernesto küülikud“ Türi kultuurikeskuses. „Ernesto küülikud“ on Piret Raua samanimelisel jutustusel põhinev koolilaste- ja koguperelavastus. Tiheda sündmustiku ja värvikate tegelaste abil jutustatakse lugu mustkunstnikust, kes peab saatuse tahtl endale uue töö leidma. Aastaid turvalises tsirkuseperekonnas veetnud mees leiab end korraga silmitsi maailmaga, mis on täis eravaldusi, naljakaid pankureid ja jaburaid karusnahafarmereid. Siira ja vahetu elutunnetusega Ernesto ei lepi ebaõiglusega, astub nõrgemate kaitseks välja ning leiab lõpuks teenitult ka enda hingerahu. Etendus kestab 70 minutit. Türi etenduste üksik- ja grupipiletid hinnaga 7€ on saadaval: *kirjutades otse triin@teatermustkast.ee ja sooritades ülekande meie arveldusarvele; *eelmüügis Fientas; *vabade kohtade olemasolul pool tundi enne etenduse algust sularahas kohapeal. NB! Saalis on nummerdamata kohad ning saali pääseb 5 minutit enne etenduse algust.

P 5.05 kell 14 Lauluklubi kokkusaamine Türi kultuurikeskuses. Laulude teemaks on sel korral VARIA.

K 8.05 kell 17 Oisu OTT- Otse Tootjalt Tarbijale rahvamaja juures.

N 9.05 kell 18 Türi põhikooli kevadkontsert Türi kultuurikeskuses. Lavale astuvad nii koorid, ansamblid, lauljad kui ka etlejad ja tantsijad. Samuti on kultuurikeskuses avatud TPK õpilastööde näitus!

R 10.05 kell 18 Väätsa põhikooli tantsuvõistlus „TÄÄNTS“ Väätsa rahvamajas.

R 10.05 kell 19 Pajusi Teatri etendus „Ulgumerel“ Oisu rahvamajas. Kui kõikvõimas demiurg maailma lõi, andis ta igale olendile midagi, millega see vastloodud maailmas hakkama saaks. Hundile halastamatuse, jänesele kiired jalad, inimesele... mille? Kohanemisvõime? Empaatia? Ütleme, et need kaks. Kümme, sada, tuhat aastat hiljem on kõik loodud olendid demiurgi antut sobivaimal võimalikul viisil kasutanud, et ellu jääda, kogukonda luua, parimal või halvimal moel elada. See lugu ei räägi merest. See lugu ei räägi söömisest. Mis sellest, et lavastuse esimene fraas justkui niimoodi viitaks. See lugu räägib sellest, kuidas me meile antut kasutanud oleme. Ja kui me juhuslikult surnud ei ole, siiani kasutame. Sest siis, kui kõik ümbritsev on kadunud, jääme alles vaid meie ise. Piletid: eelmüügist Fientast 8.-/6.-, kohapeal 10.-/8.- AVATUD KOHVIK, arveldamine sularahas!

L 11.05 kell 20.30 Eurovisiooni finaalkontserdi vaatamine suurelt ekraanilt Oisu rahvamajas. Avatud on kohvik.

P 12.05 kell 11 Emadepäeva kontsert „Kiri emale“ Türi kultuurikeskuses. Kontserdil esinevad: Mirjam Dede, Jaan Pehk, segakoor Suisapäisa, mudilaste tantsurühm, Türi põhikooli väikesed lauljad ja Türi muusikakooli noored pillimehed, solistid Oliver Veimer, Henri Veeberg, Maria- Eliisabet Avamere, Kirke Pindmaa ja Angela Murumaa, neiduderühm Helleverre Visselid jt. Tervitab Eesti Vabariigi president Alar Karis. Sündmusest teeb ülekande Eesti rahvusringhääling. Türi kultuurikeskuse ees tervitab saabuval küllalisi orkester TÜRI. Kontsert on tasuta, istekoha tagamiseks soeta 0€ pilet Piletilevist või Türi kultuurikeskusest.

P 12.05 kell 13 Emadepäeva kontsert Käru põhikooli võimlas. Kontsert on tasuta. *Esinevad Käru kooli ja lasteaia lapsed, piirkonna tantsurühmad ja solistid. *Kuulutame välja Käru piirkonna AASTA EMA.

E 13.05 kell 14 Kõik lapsed õue! Kohtume Kabala laululaval, et koos mängida ja sportida!

K 15.05 kell 16 Väätsa Lasteaed PAIKÄPP kevadpidu Väätsa rahvamajas. Rongkäik algusega 15.30 lasteaia juurest.

N 16.05 kell 17 Keraamikaringi ja käsitööringi näitus Oisu rahvamajas.

N 16.05 kell 18 Väätsa põhikooli kevadpidu Väätsa rahvamajas.

N 16.05 kell 18 Retla-Kabala kooli kevadkontsert Oisu rahvamajas.

N 16.05 kell 19 Jazzliit 20 ja Türi Kultuurikeskus LIVE/ Maria Faust. Maria Faust on saksofonist, helilooja ja arranžeerija, üks rahvusvaheliselt tunnustatumaid Eesti jazzartistide, kes on oma loomingut sidunud jazzmuusika alternatiivsema poolega. Maria Fausti sisutihedat, erinevaid stiile – jazz, avant-garde, third stream jazz, improvisatsioon – sünteesivat heliloomingut tuntakse ja hinnatakse kontserdilavadel üle maailma. Piletid eelmüügist 10 €, samal päeval 12 €. Piletid müügil Piletilevis ja Türi kultuurikeskuses.

E 20.05 kell 10.30-15 Doonoripäev Türi kultuurikeskuses.

K 22.05 kell 19 Kontsert „Naiskoor Gaudete kergemuusika radadel“ Türi kultuurikeskuses. Dirigendid Mait Männik ja Merike Toro. Kavas Kuldar Schütsi, Aarne Männiku jt kergemuusika seaded. Sissepääs tasuta.

L 25.05 Järvamaa laulu- ja tantsupidu „Kiige käib meil kõrge´elle“. **Kell 16** algab Kooli pargis PILLIPIDU, kus mõnusat meeleolu loovad rahvamuusikud meilt ja mujalt.

Kell 17.30 Rongkäik Kooli pargist ning sellele järgneb kontsert lauluväljakul. Piletid: eelmüügist 5 €, samal päeval 10 €, toetajapilet 25€, alla 12 aastased tasuta.

Piletid saadaval Piletilevis ning Türi kultuurikeskuses.

L 1.06 kell 13 Lastekaitsepäev Käru rahvamaja juures. Mängud, võistlused, glitter tattoo, kodukohvikud, batuut ja jäätis. Toimub hoovimüük- tule kauplemine, millega iganes. Kauplejatel vajalik eelregistreerimine hiljemalt 31.05 õhtuks telefonil 5853 4737.

L 1.06-P 2.06 Üleriigiline mudilaskooride festival MUDIFEST 2024 Türil. Kontserdid Türi kultuurikeskuses ja Türi laululaval. Täpne info kooriühingu ning Türi kultuurikeskuse kodulehel ja Facebookis.

E 3.06-P 9.06 Euroopa Parlamendi valimised Türi kultuurikeskuses.

12. mail kell 11
TÜRI KULTUURIKESKUSES

EMADEPÄEVA KONTSERT Kiri emale

TÜRI ESINEJAD
MIRJAM DEDE
JAAN PEHK
SEGAKOOR SUISAPÄISA

Tervitab ALAR KARIS
Eesti Vabariigi president

ERRi otseülekanne
Kontsert on tasuta, soeta 0 € pilet
Piletilevist või Türi kultuurikeskusest

RAAMATUKOGUDES

Türi raamatukogus:
11. aprill - 4. mai Fotonäitus „Setomaa elu“
20. märts - 20. mai Luulekonkurss „Kevadiselt“
2. mai kell 15 Loomemaja ringide näituse avamine
7. mai kell 17.30 „Urmas Alender-elu kui looming“ Kohtumine Yoko Alenderiga
11. mai kell 12 Lastehommik „Kõik emad on armsad ja head“
28. mai kell 17 Kristo Männa kunstinäituse avamine
Kahala raamatukogus:
4. mai kell 11 Lastehommik
Käru raamatukogus:
11. mai kell 12 Lauamängude laupäevak. Hooaja viimanel
Oisu raamatukogus:
8. mai kell 16 Raamatuklubi. Raamat „Minu ema saladus“
Väätsa raamatukogus:
2. mai kell 16 Hispaania keele kohvik
9. mai kell 16 Hispaania keele kohvik
1.-10. mai avatud Kertu Villemsaare maalinäitus „Feelings“

SPORDISÜNDMUSED

MAI
3.05.24 kell 16 Järvamaa heitjate võistlused Türil, Veiko Valang 550 7562, veiko.valang@gmail.com
5.05.24 kell 12 Türi Ganvix JK vs FC Kose, Türi linnastaadionil
7.05.24 kell 17 Järvamaa MV valikorienteerumises Türil, Paul Poopuu 505 2240, okjoka1999@gmail.com
8.05.24 kell 18 Türi Maratoni laste metsajooks Tolli metsarajal, MTÜ Türi Tervisejooksud tyritervis@gmail.com, Vello Lillipuu 508 3959, Vadim Gritšenko 5832 0338
14.05.24 kell 15 Järvamaa TV10 OS III etapp Türil, Veiko Valang 550 7562, veiko.valang@gmail.com
14.05.24 kell 18 Järvamaa petangi seeriavõistluse I etapp Väätsa järveäärsetel mänguväljakutel, Enn Lehtpuu 529 6515, ennlehtpuu@gmail.com
21.05.24 kell 8-18 Ülemaailmne orienteerumispäev Türil, Paul Poopuu, M. Kotsulim, H. Perillus
21.05.24 kell 18 Järvamaa petangi seeriavõistlus II etapp Väätsa järveäärsetel mänguväljakutel, Enn Lehtpuu 529 6515, ennlehtpuu@gmail.com
22.05.24 kell 10 Järvamaa koolinoorte MV Türil, Veiko Valang 550 7562, veiko.valang@gmail.com
22.05.24 kell 19 Järvamaa kettagolfi seeriavõistlus Koigi kettagolfirajal, MTÜ Metslased Jaan Kirsipuu 5662 9593, jkirsipuu@gmail.com
25.05.24 kell 10 Eesti meistrivõistlused petangi üksikmängus meestele ja naistele Väätsa järveäärsetel mänguväljakutel, Enn Lehtpuu 529 6515, ennlehtpuu@gmail.com
26.05.24 kell 10 Eesti meistrivõistlused petangi 55+ üksikmängus meestele ja naistele Väätsa järveäärsetel mänguväljakutel, Enn Lehtpuu 529 6515, ennlehtpuu@gmail.com
28.05.24 kell 18 Järvamaa petangi seeriavõistluse III etapp Väätsa järveäärsetel mänguväljakutel, Enn Lehtpuu 529 6515, ennlehtpuu@gmail.com
30.05.24 kell 18 Väätsa järve jooks Väätsa rannas, Taavi Parts 5302 3400, taaviparts@gmail.com
JUUNI
2.06.24 kell 12 Järvamaa MV orienteerumise lühirajal Järva-Rapla-Tallinn, Koitjärve, Jaanus Reha/ OK Kooperaator, okjoka1999@gmail.com
3.06-29.06.24 Türi rattaralli virtuaalsõidud, Tauri Must, tauri.must@gmail.com, 5198 5323
5.06.24 kell 19 Järvamaa kettagolfi seeriavõistlus Türi kettagolfi rajal, MTÜ Metslased Jaan Kirsipuu 5662 9593, jkirsipuu@gmail.com

VANA JA UUS

Valgetes kleitides leerilapsed sammuvad 1922. aastal mööda tolelaegset Kiriku tänavat Türi kiriku poole. Kolonni eesotsas on õpetaja Paul Kuusik. Kuna leerilapsi oli üsna palju, siis korraldati sageli leere poistele ja tüdrukutele eraldi. Leerilaste selja taga valendab fotol Pärnu jõgi.

AVELINIUS TÖNISSON/FOTO RENE VILJATI KOGUST

Tänaseks on jõest tekkinud tehisjärv ja vana leerimaja lammutati juba 1990. aastate alguses. Vana pastoraadi taha kivimürakate kõrvale ehitatakse praegu uut elamut. Peale sõda oli see Ranna tänav, mis nüüdseks kannab F. J. Wiedemanni nimetust. FOTO: RENE VILJAT

TÜRI MUUSEUMIS

Näitus „VALGE MAJA 100“ Türi muuseumis 19. aprillist kuni 21. septembrini 2024. Muuseum on avatud teisipäevast laupäevani kella 10-17

NÄITUSED

Kuni 17.05 Ervin Õunapuu isik-näitus „Selged vaikelud“ Türi kultuurikeskuse galeriis
Kuni 29.05 Ingmar Muusikuse fotonäitus „Lähedal. Metsikute naabrite portreed“ Türi kultuurikeskuse klaassaalis
N 16.05 kelli 17 Keraamikaringi ja käsitööringi näitus Oisu rahvamajas
K 22.05- 28.06 Urmas Pedaniku maalinäitus Türi kultuurikeskuse galeriis

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis. info@metsakeskus.ee Tel: 56 111 900

Rati OÜ
ENERGIAALAHENDUSED

ÕHKSOOJUSPUMBAD, ÕHK-VESI SOOJUSPUMBAD ja MAASOOJUSPUMBAD

Hooldus, remont, märgpesu

Tel 518 3495 • ratienergia@gmail.com

www.rati.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

15. mai alates 10.00

TÜRI NOORTEKESKUSES

Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest
*silmaõhu mõõtmine
*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prillioetjale TASUTA!

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISTEL HÄÄLETAMISE VÕIMALUSED

	3. juuni	4. juuni	5. juuni	6. juuni	7. juuni	8. juuni	9. juuni
Türi kultuurikeskus (Türi linn, Hariduse 1)	12.00-20.00	12.00-20.00	12.00-20.00	12.00-20.00	12.00-20.00	12.00-20.00	9.00-20.00
Türi ühisgümnaasium (Türi linn Tolli tn 62)							9.00-20.00
Väätsa rahvamaja (Väätsa alevik, Pikk tn 3)						12.00-20.00	
Oisu rahvamaja (Oisu alevik, Estonia pst 1)						12.00-20.00	9.00-20.00
Kabala koolimaja (Kabala küla, Pargi tn 2)					12.00-20.00		
Käru koolimaja (Käru alevik, Aia tn 20)					12.00-20.00		
Kodus hääletamine					9.00-20.00 Jsk 2 ja 3	9.00-20.00 Jsk 2 ja 3	9.00-20.00 Jsk 2 ja 3
Asutuses (hooldekodudes) hääletamine	9.00-20.00 Jsk 1	9.00-20.00 Jsk 1	9.00-20.00 Jsk 1	9.00-20.00 Jsk 1			
Elektrooniline hääletamine	9.00					20.00	

UUED KODANIKUD

GENNETH, HENRY, SILVER, SAMUEL, DEVON, KAMILLA

Palju õnne!

KoldeTuli

www.koldetuli.ee

Kütteklotsid (puisteruum) märg	29 €/rm
Kütteklotsid (puisteruum) kuiv	49 €/rm
Halupuu lepp 45-60 cm märg	59 €/rm
Küttepinnud märg (~2,5 rm/pakk)	65 €/pakk
Halupuu kask 50 cm märg	69 €/rm
Halupuu lepp 30 cm kuiv	85 €/rm
Kuiv kütteklots 40L (48 võrku)	283 €/alus
Kuiv lepp 30 cm 24L (60 kohvrit)	359 €/alus
Kuiv kask 30 cm 24L (60 kohvrit)	394 €/alus

Nüüd ka e-pood, kus järel - ja osamakse võimalus !!!

Tel 516 0288 Türi

MÜÜME JA HINDAME SINU KODU!

Kõik teenused ühest kohast!
Kinnisvara müük, üür, konsultatsioon, hindamine ja seadustamine!

Võta ühendust!
Lea Kerma
512 4236
lea.kerma@arcovara.ee

ARCO VARA

Türi Rahvaleht

Türi, Hariduse 3,
72213, Järvamaa
Tel: 513 3385
E-post: teet.reier@tyri.ee
Tegevtoimetaja: Teet Reier
Korректор: Kerli Rhede
Küljendaja: Teet Reier
Raamatupidaja:
Signe Tõotsu

Trükkija: AS Kroonpress
Levitaja: Omniva
Väljaandja:
Türi Arengu Sihtasutus

Türi Rahvaleht tuleb iga kuu alguses kõikidesse Türi valla postkastidesse tasuta.
Trükiarv on 5700 ja lugejaid u 11 000.

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt toimetuses või e-posti teel
teet.reier@tyri.ee või uudised@tyri.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VILJAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

Ale talu müüb nisu ja otra. Koit Teder 515 3808

Muruniitmine koos trimmerdamisega eraisikutele, KÜ-d ja ettevõtted. Piirkond Türi. Küsi pakumist OÜ Himmel. Tel 507 6581 Himmel.eu@gmail.com

Rehvitööd, auto-remont. Viljandi tn 9
telefon 507 7070

OSTAN

GARAAŽI /
VÄIKSEMA LAOHOONE

TEL: 555 644 64

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT TRANSPORDITEENUS

tel. +372 452 2002
e-mail:agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

HIIGE HÄIB MEIL KÕRGE'ELLE

Kell 16
PILLIPIIDU
Türi Kooli pargis

Kell 17.30
RONGHÄIK
algusega Türi Kooli pargist ning laulu- ja tantsupeo kontsert lauluväljakul

JÄRVAMAA LAULU- JA TANTSUPIIDU

25. MAIL 2024. TÜRIL

PILETID: Piletilevis eelmuugist 5€, samal päeval 10€, toetajapilet 25€, kuni 12-aastased lapsed tasuta

jarvamaapidu.ee, FB jarvamaapidu

SISEMINE TUGEVSUS HOIAB EESTIT

Sisekaitseakadeemiasse on koondatud kogu riigi siseturvalisusega seotud õpe. Akadeemias õpivad tulevased Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti, 112 Häirekeskuse, Maksu- ja Tolliameti, Vanglateenistuse ning mitmete teiste sisejulgeolekuasutuste töötajad.

- Meil on väga praktiline ja äge õpikeskkond
- Sind ootab tervislik ülikoolilinnak ja tasuta sportimisvõimalused
- Sisekaitseakadeemias saad oma ala eksperdiks

Miks õppida politseinikuks?

Sind ootab kindel tulevik ja garanteeritud tõelise tundega töö Politsei- ja Piirivalveameti. Politsei tugevuseks on inimesed. Selleks, et Sina saaksid olla järgmine politsei tugevus, saad vajaliku hariduse ja praktilised kogemused Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledžist, kus õppetöö toimub Euroopa ühes silmapaistvas ja modernsemas sisejulgeoleku õppehoones.

Suur osa tunde toimub väljaspool klassiruumi: matisaalis, lasketiirus, kriminalistika laboris, taktikamajas, simulatsioonikeskuses või õppepiiril. Lisaks läbid erinevaid praktikaid. Õpingute ajal on sulle tagatud tasuta ühiselamu koht ja söök nii Tallinnas, Paiksel kui Narvas. Ka riietusele ei pea sa ise mõtlema, sest kadetina kannad esimesest koolipäevast politseivormi. Lisaks on sulle garanteeritud põhistipendium 300 eurot kuus, mida saad suurendada hea õppeedukusega, olles tubli sportlane ja muidu aktiivne.

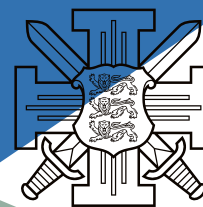
Politseiteenistus, rakenduskõrgharidusõpe 3 aastat

Politseiteenistuse õpe on väga praktiline ja paindlik. Sind ootab tervislik ülikoolilinnak ning innovaatiliste digilahendustega õppekeskkond. Saad võimaluse rahvusvaheliseks koostööks, aga teha ka kõrgetasemelist teadust. Sisekaitseakadeemias saad sinust siseturvalisuse ekspert.

Kadetina õpid esmalt tundma seadusi ja olukordi, kuhu politsei sekkub. Treenid enesekaitset, füüsilise jõu kasutamist ja õpid käsitsema relvi. Harjutad isikuid kontrollima, võltsitud dokumente ära tundma, joobes inimesi ohjeldama, relvastatud kurjategijat kinni pidama ning tõkestama ebaseaduslikke piiriületajaid. Seejärel õpid lahendama seaduserikkumisi, koguma tõendeid ja määrama karistusi. Kolmandal õppeaastal keskendume kuritegude uurimise oskusele. Õpid, kuidas inimest üle kuulata, digitaalseid tõendeid koguda ja jälitust teha. Viimasel aastal saad valida, kas soovid süvendatult õppida piirkonnapolitsei, kriminaalpolitsei või piirivalve tööd.

Politseiametnik, kutseõpe 1,5 aastat

Politseiametniku kutseõpe on väga praktiline ja annab sulle teadmised, oskused, mis võimaldavad kohe tööle asuda Politsei- ja Piirivalveameti patrullpolitseiniku või piirivalvurina. Saad töötada vaheldusrikkas ja põnevas keskkonnas, hoida ja kaitsta oma piirkonna turvalisust, reageerida hädaabi sündmustele, muuta liiklust turvalisemaks ning lahendada süütegusid. Piirivalvurina tagad korra piiril ja osaled otsingu- ja päästetöödel nii maal kui vees.

Mina seisan Eesti turvalisuse eest.

MIDA SINA TEED?

**ASTU
SISEKAITSEAKADEEMIASSE
KUNI 01.07 / sisekaitse.ee**